

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Alena JANČOVÁ

**ANALÝZA SÍDELNÍHO SYSTÉMU
OKRESU PŘEROV**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem veškerou použitou literaturu a jiné zdroje uvedla v seznamu použité literatury.

V Olomouci dne 9. května 2012

.....

podpis autora

Ráda bych na tomto místě poděkovala panu doc. RNDr. Mariánu Halásovi, Ph.D. za poskytnutí rad a pomoci při zpracování bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Alena JANČOVÁ**
Osobní číslo: **R09224**
Studijní program: **B1101 Matematika**
Studijní obory: **Matematika**
Geografie
Název tématu: **Analýza sídelního systému okresu Přerov**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je analýza sídelního systému okresu Přerov vycházející z historického vývoje sídel okresu opírající se o základní socioekonomické charakteristiky sídel okresu, parciální analýzy obyvatelstva, ekonomického zázemí a občanské vybavenosti a pozice měst a venkovských obcí v širším sídelním systému.

Součástí práce budou kromě úvodu a závěru některé z těchto částí:

- Demogeografická analýza sídel okresu Přerov
- Ekonomická analýza vývoje vybraných sídel okresu Přerov
- Analýza občanské vybavenosti (komerční i nekomerční) sídel okresu Přerov
- Morfometrická analýza venkovských sídel okresu Přerov

Rozsah

5 000 - 8 000 slov

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Rozsah pracovní zprávy: **5 000 - 8 000 slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

BRYCHTOVÁ, Š, FŇUKAL, M. Socioekonomická geografie (1. díl, geografie obyvatelstva a sídel). Univerzita Pardubice, 2007.
DVOŘÁK, P. Srovnání socioekonomického vývoje měst Svitavy a Litomyšl po roce 1989 (Diplomová práce). UP v Olomouci, 2007.
HORSKÁ, P., MAUR, E., MUSIL, J. Zrod velkoměsta. Praha, Paseka, 2002.
IVANIČKA, K. Základy teórie a metodológie socioeconomickej geografie. Bratislava, SPN, 1987.
JEŽEK, J. Vybrané kapitoly z geografického výzkumu měst. Plzeň, ZČU, 2001.
PTÁČEK, P. Cvičebnice z geografie sídel. UP v Olomouci (elektronické multimediální texty).
TOUŠEK, V., KUNC, J., VYSTOUPIL, J. (eds.) Ekonomická a sociální geografie. Plzeň, Aleš Čeněk, 2008.

Vedoucí bakalářské práce: **Doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **6. května 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 6. května 2011

Obsah

1 ÚVOD A CÍLE	7
2 METODIKA PRÁCE	8
3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	11
4 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	12
5 HISTORICKÝ VÝVOJ REGIONU	14
5.1 Vývoj regionu do roku 1850	14
5.2 Územní vývoj okresu 1850 - 1945	15
5.3 Územní vývoj okresu 1945 – 1990	15
5.4 Územní vývoj okresu po roce 1990	16
6 OBYVATELSTVO	17
6.1 Vývoj počtu obyvatel v okrese Přerov a v Přerově	17
6.2 Vývoj počtu obyvatel v Hranicích, Kojetíně a Lipníku nad Bečvou.....	19
6.3 Rozmístění obyvatelstva	21
6.4 Vliv dopravní sítě na vývoj počtu obyvatel	22
7 SÍDLA	24
7.1 Sídla okresu Přerov	25
7.1.2 Velikostní kategorie sídel.....	26
7.1.3 Srovnání počtu obyvatel žijících ve městě a na venkově.....	28
7.1.4 Funkční typy obcí.....	29
7.2 Městská sídla v okrese Přerov	29
7.3 Venkovská sídla v okrese Přerov	32
7.3.1 Půdorysné typy obcí okresu Přerov.....	32
8 EKONOMICKÁ ANALÝZA SÍDEL	35
8.1 Největší zaměstnavatelé a ekonomicky aktivní obyvatelstvo.....	35
8.2 Občanská vybavenost okresu Přerov	36
8.2.1 Zařízení veřejně prospěšná.....	37
8.2.2 Komerční zařízení	39
9 REGIONÁLNÍ STRUKTURA.....	40
10 ZÁVĚR.....	42
Summary.....	44
Seznam použitých zdrojů.....	45
Seznam příloh.....	48

1 ÚVOD A CÍLE

Za téma bakalářské práce jsem si zvolila analýzu sídelního systému okresu Přerov z důvodu zájmu o geografii obyvatelstva a sídel a procesy spojené s regionálně geografickou problematikou. Vybrala jsem si oblast okresu Přerov, protože k tomuto území mám blízký vztah, neboť se v něm nachází mé bydliště a zároveň mě zajímají procesy formování území tohoto okresu, formování sídelních jednotek a vzájemný vztah mezi člověkem a utvářením sídelního systému v čase.

Prvním cílem této bakalářské práce je nastínění vývoje, správy a formování hranic dnešního okresu Přerov a analýza důležitých administrativních změn v posledním tisíciletí. Další část se věnuje obyvatelstvu, konkrétně rozmístění obyvatel v okrese a vývoji počtu obyvatel od roku 1869 do roku 2011, zaměřenému především na větší sídelní jednotky. Třetí část se věnuje sídlům, jejich rozložení a velikostní kategorizaci. Tato kapitola se věnuje zvláště městským a zvláště venkovským sídlům, u venkovských sídel je práce zaměřena na půdorysné typy obcí. Další část se věnuje ekonomické analýze okresu, čímž je myšlena občanská vybavenost sídel okresu (veřejně prospěšná a komerční) a také největší zaměstnavatelé okresu, kteří z větší části určují charakter dojížděkových vazeb mezi sídly. Poslední část je zaměřená na regionalizaci okresu z pohledu spádových regionů a mikroregionů, jejíž součástí jsou i zpracované kartogramy.

2 METODIKA PRÁCE

Bakalářská práce je rozdělena do pěti stěžejních částí, těmi jsou: historický vývoj regionu, obyvatelstvo, sídla, ekonomická analýza a regionální struktura. Kapitola o historickém vývoji regionu vychází primárně z publikace Pobečví v proměnách času (Lapáček, Passinger, 2005).

Druhá část charakterizuje vývoj počtu obyvatel, opírající se o data ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) od roku 1869 do roku 2001. Tato data byla převzata z webových stránek Českého statistického úřadu (ČSÚ), z publikace Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005. Vývoj počtu obyvatel byl zkoumán na základě výpočtu bazických (Bi) a řetězových (Ři) indexů. Bazický index se rovná podílu počtu obyvatel ve zkoumaném roce a počtu obyvatel v roce počátečním, index je vyjádřen v procentech, tedy výsledky byly vynásobeny 100. Řetězový index se rovná podílu počtu obyvatel ve zkoumaném roce a počtu obyvatel v předchozím roce, opět vynásobený 100. Dále bylo zkoumáno rozmístění obyvatelstva v okrese pomocí Lorenzovy křivky k 1. 1. 2011. Data byla převzata opět z ČSÚ. Lorenzova křivka vyjadřuje koncentraci obyvatelstva v prostoru, míru koncentrace vyjadřuje vzdálenost křivky od úhlopříčky bodového grafu. Nejdříve bylo třeba vypočítat hustotu všech obcí okresu a seřadit hodnoty hustoty sestupně. Poté byly vypočítány relativní četnosti plochy (podíl rozlohy obce a celkové rozlohy okresu) a počtu obyvatel (podíl počtu obyvatel obce a všech obyvatel okresu) za jednotlivé obce. Z takto získaných údajů byly vypočítány kumulované četnosti rozlohy a kumulovaná četnost obyvatelstva, dále četnosti byly převedeny na procenta a byl vynesena bodový graf (na ose x kumulované hodnoty četnosti populace a na ose y kumulované hodnoty četnosti za rozlohu).

Následující kapitola se věnuje sídlům. Nejdříve bylo analyzováno velikostní rozložení sídel pro čtyři regiony, pro celý okres Přerov a pro tři správní obvody s rozšířenou působností pomocí Zipfovy křivky. Zipfova křivka znázorňuje teoretický a skutečný počet obyvatel na určitém území. Nejdříve byla všechna sídla území seřazena sestupně podle počtu obyvatel. Teoretický počet obyvatel se vypočítal jako podíl obce s největším počtem obyvatel a pořadí obce (dle počtu obyvatel). Z takto získaných hodnot byl vynesena bodový graf (na ose x pořadí obce a na ose y počet obyvatel). Hodnoty skutečného počtu obyvatel, vztahující se k 1. 1. 2011, byly převzaty z ČSÚ. Dále byly všechny obce rozděleny do velikostních kategorií podle počtu obyvatel (kategorie do 199, 200 – 499, 500 – 999, 1 000 – 4 999 a 5 000 a více obyvatel) a sestaveny sloupcové grafy

vyjadřující počet obcí a počet obyvatel v jednotlivých velikostních kategoriích z let SLDB v letech 1980, 1991, 2001 a z dat k roku 2011. Dále byly vypočítány koeficienty pracovní funkce (KPF) k roku 2001. Funkční typ obce je dán podílem mezi počtem obsazených pracovních míst v obci ($OPM = Z - V + D$, kde Z je počet zaměstnaných v obci žijících, V je počet zaměstnaných, ekonomicky aktivních z obce vyjíždějících a D je počet zaměstnaných, ekonomicky aktivních do obce dojíždějících) a počtem zaměstnaných ekonomicky aktivních obyvatel (ZEAO) v obci žijících. Obce mohou spadat do následujících kategorií:

- 0 – 0,25 obec s funkcí výrazně obytnou
- 0,26 – 0,50 obec s funkcí obytnou
- 0,51 – 0,75 obec s funkcí obytně pracovní
- 0,76 – 1,00 obec s funkcí pracovní
- 1,01 – 1,25 obec s funkcí pracovní
- 1,26 a více obec s funkcí výrazně pracovní.

Podkapitola 7.2 se věnuje základní charakteristice měst okresu Přerov a v podkapitole 7.3 půdorysným typům venkovských sídel. Půdorysné typy byly zkoumány a obrázky převzaty z webové stránky www.mapy.cz.

Další kapitola se věnuje ekonomické analýze okresu, přičemž byli zjišťováni největší zaměstnavatelé okresu z HBI databáze a dále byla analyzována občanská vybavenost okresu. Data k občanské vybavenosti byla z převážné většiny převzata z databáze MOS (Městská obecná statistika).

Poslední část se věnuje regionální struktuře. V tomto případě byly vymezovány regiony dojížděky za prací a škol. V části vymezování regionů dojížděky do zaměstnání z dat ze SLDB v roce 2001 se nejprve vybraly obce splňující následující tři kritéria:

- minimálně 750 osob dojíždějících za prací do obce
- minimálně 1 500 obsazených pracovních míst (OPM) v obci
- alespoň pro tři obce je hlavním centrem vyjížděky za prací

Dojížděkový region byl sestaven výběrovou metodou. U každé obce okresu byla zjištěna obec, do které vyjíždí největší počet EAO. Pokud u některé obce primární vyjížděka směřuje mimo centrum dojížděky, byl prozkoumán druhý největší migrační proud atd. Na základě těchto kritérií byla sestavena mapa dojížděky v roce 2001 (Příloha 11).

Veškeré grafy a tabulky byly zpracovány v programu Microsoft Excel 2007, textová část v programu Microsoft Word 2007. Kartogramy byly vytvořeny v programu PhotoFiltre, přičemž podkladové mapy byly převzaty ze stránek ČSÚ.¹

¹ ČSÚ (2003a)

3 VYMEZENÍ ÚZEMÍ A ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

Zájmové území této práce je vymezeno okresem Přerov, který spadá pod Olomoucký kraj. Olomoucký kraj se nachází v centru a na severu Moravy, na severovýchodě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihovýchodě se Zlínským krajem, západně s Pardubickým krajem a jihozápadně s Jihomoravským krajem. Okres Přerov sousedí s okresy Nový Jičín, Vsetín, Kroměříž, Prostějov a Olomouc. Celková plocha okresu Přerov činí 845 km². Ke dni 31. 12. 2010 v okrese žilo 133 932² obyvatel.

Na území okresu se nachází 104 obcí, přičemž statut města mají obce Hranice, Potštát, Lipník nad Bečvou, Kojetín, Přerov a Tovačov. Statut městyse mají obce Hustopeče nad Bečvou, Brodek u Přerova a Dřevohostice. Okresním a zároveň největším městem je Přerov s 45 778³ obyvateli ke dni 31. 12. 2010.

Součástí okresu Přerov byly vytvořeny na základě ustanovení zákona č. 320/2002 Sb. ze dne 13. června 2002 (zákon o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů)⁴ tři správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) mezi něž patří SO ORP Hranice, Lipník nad Bečvou a Přerov. Dále vznikly správní obvody s pověřeným obecním úřadem (SO POU), jedná se o SO POU Hranice, Kojetín, Lipník nad Bečvou a Přerov.

Území okresu Přerov se nachází na důležité železniční i silniční tepně. Železniční doprava hrála už od svého vzniku především pro Přerov důležitou roli v průmyslovém rozvoji. Město Přerov je důležitým dopravním uzlem ve státním i evropském železničním systému, vedou zde tahy na Prahu, Bohumín a Brno. Rozvoj silniční dopravy je znatelný zejména v posledním desetiletí. Územím okresu probíhá dálnice D1, napojená za Lipníkem nad Bečvou na rychlostní silnici R35 ve směru na Olomouc. V přípravě je také plánovaná výstavba dálnice D1 mezi Lipníkem nad Bečvou a Přerovem a Říkoviciemi a Přerovem.⁵

² ČSÚ (2011a)

³ ČSÚ (2011b)

⁴ Česká archivní společnost (2003)

⁵ Ředitelství silnic a dálnic ČR (2011a)

4 FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ

Z geomorfologického pohledu okres Přerov leží na hranici Hercynského a Alpínsko-Himalájského systému, tedy území se rozkládá v provinciích Česká vysočina a Západní Karpaty. Západní Karpaty se dále dělí na Vněkarpatské sníženiny a Vnější Západní Karpaty.

Základní geomorfologické členění okresu⁶

I. Provincie: **ZÁPADNÍ KARPATY**

Subprovincie: VNĚKARPATSKÉ SNÍŽENINY

Oblast: **Západní vněkarpatské sníženiny**

Celek: Hornomoravský úval

Moravská brána

Podcelek: *Středomoravská niva*

Oderská brána

Bečevská brána

Subprovincie: VNĚJŠÍ ZÁPADNÍ KARPATY

Oblast: **Západobeskydské podhůří**

Celek: Beskydská pahorkatina

Podcelek: *Maleník*

Příborská pahorkatina

Kelčská pahorkatina

II. Provincie: **ČESKÁ VYSOČINA**

Subprovincie: KRKONOŠSKO-JESENICKÁ SUBPROVINCIE

Oblast: **Jesenická oblast**

Celek: Nízký Jeseník

Podcelek: Oderské vrchy

Vítkovská vrchovina

Okres Přerov patří k úmoří Černého moře. Napříč celého území okresu Přerova od východu na jihozápad protéká řeka Bečva, která protíná tři hlavní centra (Hranice, Lipník nad Bečvou, Přerov). Jihozápadně od obce Troubky se Bečva zleva vlévá do Moravy, Morava protéká jižním cípem okresu. Mezi další menší toky patří například Moštěnka,

⁶ DEMEK (2006), s. 542 - 543

levostranný přítok Moravy. U Tovačova se nachází známá jezera a rybníky. V současné době se tovačovská jezera skládají ze tří samostatných vodních ploch. Patří sem jezero Troubecké, Annínské jezero a Skašovské jezero. Rybníky na tovačovsku byly obnovovány až po druhé světové válce. Postupně došlo k obnovení čtyř rybníků. Hradeckého (154 ha), Kolečka (5,6 ha), Křenovského (16 ha) a Nákla (6 ha).⁷

Vyšetřované území se nachází v teplé a mírně teplé klimatické oblasti⁸. Z pohledu geomorfologického členění se Moravská brána vyskytuje v teplé oblasti T2, která je charakteristická dlouhým, teplým a suchým létem, přechodným obdobím s teplým až mírně teplým jarem a podzimem a krátkou, mírně teplou a suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky. Podbeskydská pahorkatina se nachází v mírně teplé oblasti (MT10), která je charakteristická dlouhým, teplým a mírně suchým létem, přechodným obdobím s teplým jarem a mírně teplým podzimem, krátkou, mírně teplou a velmi suchou zimou. Oblast Oderských vrchů, která zčásti zasahuje na území okresu, se nachází mírně teplá oblast (MT4), která je charakteristická krátkým, suchým létem, přechodným obdobím s mírným až mírným jarem a mírným podzimem a dlouhou, mírně teplou a suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky.⁹

⁷ Město Tovačov (2008a)

⁸ TOLAZS (2007), str. 232 - 233

⁹ QUIIT (1971), str. 12 - 13

5 HISTORICKÝ VÝVOJ REGIONU

Okres Přerov, tak jak jej známe dnes, prošel z hlediska historického celou řadou důležitých administrativních změn, jejichž průběh je důležité pro analýzu sídelního systému znát. Následující kapitola nastíní nejdůležitější fakta o struktuře a sídelním formování regionu od 11. století po současnost.

5.1 Vývoj regionu do roku 1850

Historické dokumenty předpokládají, že středověká Morava byla v polovině 11. století rozdělena na hradske obvody, z nichž nejdůležitější bylo Brno, Olomouc a Znojmo jako sídla údělů. Součástí olomouckého údělu byl i přerovský kastelánský obvod. V 1. polovině 13. století bylo vytvořeno sedm moravských krajů – provincií (Olomoucko, Brněnsko, Znojensko, Holasicko, Břeclavsko, Přerovsko a Bítovsko), přičemž přerovská provincie je poprvé uváděna v pravé listině v roce 1251 a vznikla pravděpodobně z potřeby lepší správy území na východ od Olomouce. Postupem doby ale správní funkce přerovské provincie vymizely.

V roce 1541 byla učiněna rozsáhlá opatření k zemské obraně a Morava byla rozdělena opět na kraje (Jičínský, Olomoucký, Brněnský a Hradištský). Později v roce 1637 fungovalo již 5 krajů (Brněnský, Olomoucký, Hradištský, Znojenský a Jihlavský), přičemž největší z nich, kraj Olomoucký, byl v roce 1714 rozdělen na kraj Olomoucký a Přerovský. (Přerovský kraj před svým zrušením v roce 1850 měl celkem 56 správních celků.)¹⁰

Počátky moderní správní organizace na našem území spatřujeme za vlády Marie Terezie (1740 – 1780), kdy začaly zesilovat tendence k omezování politických výsad šlechty a začala se projevovat snaha vytvořit základ politické a administrativní správy státu.

Mezi změny podnícené revolučním rokem 1848 patřilo zrušení poddanství a reforma starého správního systému, který byl do té doby založen na výkonu veřejné správy. Vyšším článkem tehdejší správy byla krajská hejtmanství.

Zásadní změny nastaly v roce 1849. Podle císařského nařízení z 26. června 1849 byly zřízeny okresní soudy působící na území soudních okresů. Na území dnešního okresu

¹⁰ LAPÁČEK, PASSINGER (2005), s. 5-6

Přerova se jednalo o soudní okresy Přerov, Hranice, Kojetín a Lipník nad Bečvou. Výnosem ministerstva vnitra z 9. srpna 1849 bylo ustanoveno mj. okresní hejtmanství Hranice, složené ze soudních okresů Hranice, Libavá a Lipník, a okresní hejtmanství Kroměříž se soudními okresy Kroměříž, Kojetín, Přerov a Zdounky. Soudní okresy se staly až do roku 1949 základní administrativní jednotkou.¹¹

5.2 Územní vývoj okresu 1850 – 1945

V roce 1854 byla spuštěna ministerským nařízením reforma o rozdělení moravského markrabství na šest krajů (Brno, Olomouc, Jihlava, Znojmo, Uherské Hradiště a Nový Jičín), ty se dělily na okresy v hranicích dosavadních soudních okresů, které od roku 1855 vykonávaly správu politickou i soudní. Přerov a Kojetín patřily do Olomouckého kraje a Lipník a Hranice do kraje Nový Jičín.

V duchu ustanovení zákona o moci vládní a výkonné z roku 1867 byly provedeny další změny v organizaci politické správy, především změna o oddělení soudní správy od správy politické. Dle zákona z roku 1877 vznikly politické okresy, tzv. „okresní hejtmanství“, jejichž součástí měly být dva nebo více politických okresů. Na dnešním území okresu Přerov se jednalo o hranické hejtmanství, se soudními okresy Lipník nad Bečvou (29 obcí) a Hranice (49 obcí), a kroměřížské hejtmanství, se soudními okresy Přerov (40 obcí) a Kojetín (38 obcí). Takto státní správa fungovala až do roku 1945. Během těchto let došlo po vzniku republiky k přejmenování okresního hejtmanství na okresní správu politickou.

K velkým změnám došlo po osudném mnichovském diktátu, kdy byly ze soudního okresu Hranice násilně připojeny k Německu severně ležící obce Bělotín, Boňkov, Boškov, Dub, Heřmánky, Heřmanice, Kovářov, Kozí Loučky, Kunčice, Kyžlířov, Lindava, Luboměř, Lučice, Nejdek, Padesát Lánů, Polom, Potštát, Spálov a Středolesí, ze sousedního okresu Lipník nad Bečvou obce Kozlov, Ranošov a Slavkov.¹²

5.3 Územní vývoj okresu 1945 – 1990

Dle ustanovení Košického vládního programu z května 1945 byly ustanoveny národní výbory na úrovni obec, okres a země. Tímto zaniklo obecní (městské)

¹¹ LAPÁČEK, PASSINGER (2005), s. 6 -10

¹² LAPÁČEK, PASSINGER (2005), s. 14

zastupitelstvo a obecní úřad se stal úřadem místního národního výboru a prováděl jeho rozhodnutí a opatření. Podle dekretu prezidenta republiky se obvody správních okresů obnovily podle stavu z roku 1938. K vymezení obvodů správních okresů byly použity hranice soudních okresů. Vedle dosavadních dvou okresů Hranice a Přerov vznikl od února 1949 i okres Kojetín, přičemž všechny tyto okresy byly součástí Olomouckého kraje.

Na základě územně správní reformy v roce 1960 bylo na českém území z dosavadních 19 krajů a ze tří set okresů vytvořeno pouhých 108 okresů. V případě Přerovska došlo k 1. červenci 1960 ke vzniku jediného okresu, do nějž patřila většina obcí bývalých okresů Přerov, Hranice a jen malá část obcí bývalého okresu Kojetín.

Zákon o národních výborech trval s několika změnami až do roku 1990.¹³

5.4 Územní vývoj okresu po roce 1990

V listopadu 1990 byla ukončena činnost národních výborů a vznikl Okresní úřad v Přerově a zároveň práva a závazky národních výborů přešly na okresní úřady. Od tohoto období se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními správními celky, a kraje jsou vyššími územními celky. Území republiky se tedy dělí na kraje, kraje se dělí na okresy a okresy se dělí na obce a vojenské újezdy.

Přerovský okres se stal součástí Olomouckého kraje, který se skládá z dalších čtyř okresů: Olomouc, Prostějov, Šumperk a Jeseník.¹⁴

Během dlouhého a složitého vývoje došlo k mnoha změnám ve struktuře sídelních jednotek. Především od roku 1960 často v etapách docházelo ke slučování a vyčleňování jednotlivých obcí. Zatímco v období 1960 – 1980 docházelo především k osamostatňování obcí, tak v letech 1983 – 1985 se uskutečnila nejrozsáhlejší etapa územně správních změn, kdy se převážná většina obcí se společným národním výborem sloučila v jeden celek. Po zrušení Národních výborů došlo opět k rozčlenění těchto celků. Následující Tabulka 1 objasňuje počty obcí v okrese ve vybraných letech.

Tabulka 1 Počty obcí v okrese Přerov ve vybraných letech

Rok	1960	1964	1970	1976	1980	1985	1991	2011
Počet obcí	139	128	129	107	102	54	99	104

Pramen: LAPÁČEK, PASSINGER (2005), 21-35, vlastní zpracování

¹³ LAPÁČEK, PASINGER (2005), s. 11, 21-22

¹⁴ LAPÁČEK, PASINGER (2005), s. 11-14, 34-35

6 OBYVATELSTVO

Následující kapitola zachycuje vývoj počtu obyvatel a analyzuje jeho základní ukazatele v okrese Přerov a v jeho největších sídelních jednotkách. Za tato sídla byla vybrána města s počtem obyvatel přesahující 4 000 obyvatel, jmenovitě se jedná o Přerov, Hranice, Lipník nad Bečvou a Kojetín. Data k analýze počtu obyvatel byla použita ze SLDB od roku 1869 až do roku 2001 v přibližně desetiletých intervalech.

6.1 Vývoj počtu obyvatel v okrese Přerov a v Přerově

Od prvního moderního SLDB v roce 1869 měl počet obyvatel v rámci celého okresu tendenci pomalého růstu, zatímco samotné okresní město Přerov zaznamenalo obrovský nárůst počtu obyvatel, blíže jej charakterizují bazické a řetězové indexy v Tabulce 2. K největšímu nárůstu počtu obyvatel v Přerově došlo v letech 1950 – 1990. V tomto období došlo k integraci 13 obcí, které jsou dnes označovány jako místní části Přerova. K místní části Přerov – Město byla v roce 1960 přidružena část Předmostí a Lověšice, v roce 1964 Kozlovice, v roce 1976 Dluhonice a Újezdec, v roce 1980 došlo k největší integraci, jedná se o části Čekyně, Henčlov, Lýsky, Popovice, Vinary a Žeravice, v roce 1985 došlo k připojení poslední místní části Penčice.¹⁵ K růstu počtu obyvatel v Přerově také přispěl rozvoj strojírenského průmyslu. Počátky strojírenské výroby se váže ke vzniku železničního uzlu v polovině 19. století. Do konce 2. sv. války se jednalo spíše o malé firmy zabývající se výrobou především zemědělských strojů. Po roce 1945 byl položen základní kámen Gottwaldových závodů, později Přerovských strojíren, které se postupně staly největším strojírenským podnikem na střední Moravě. Z důvodu velkého počtu pracovních míst bylo město nuceno vystavět nové bytové jednotky. Gottwaldovy závody ale nepatřily k jediným podnikům, díky nimž vzrostl počet obyvatel. K velkým zaměstnavatelům patřily i podnik Kazeto, založený roku 1925, dále v roce 1933 byly položeny základy firmy Optikotechna (dnešní Meopta – optika).¹⁶

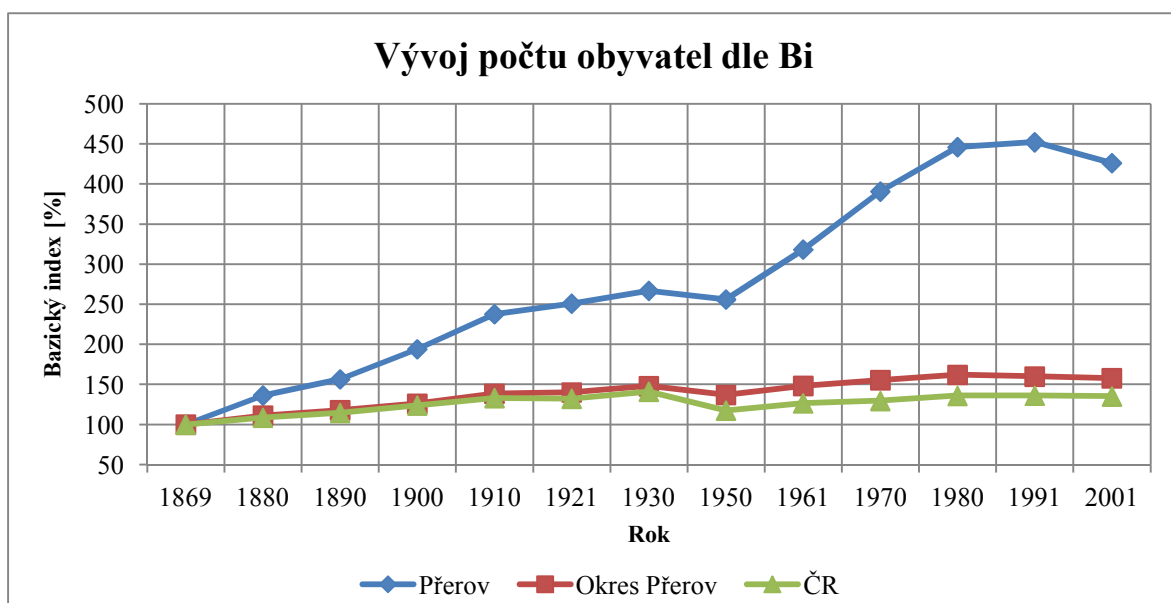
¹⁵Statutární město Přerov (2008a)

¹⁶LAPÁČEK (2009), s. 144 – 147

Tabulka 2 Vývoj počtu obyvatel v okrese Přerov a v Přerově v letech 1869 – 2001

Rok	Přerov			Okres Přerov		
	Počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)	Počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)
1869	11 341	100	100,0	86 128	100,0	100,0
1880	15 464	136,4	136,4	95 695	111,1	111,1
1890	17 749	156,5	114,8	101 648	118,0	106,2
1900	22 007	194	124,0	108 581	126,1	106,8
1910	26 966	237,8	122,5	119 383	138,6	109,9
1921	28 442	250,8	105,5	120 794	140,2	101,2
1930	30 270	266,9	106,4	127 479	148,0	105,5
1950	29 054	256,2	96,0	117 963	137,0	92,5
1961	36 101	318,3	124,3	127 683	148,2	108,2
1970	44 324	390,8	122,8	133 823	155,4	104,8
1980	50 593	446,1	114,1	139 516	162,0	104,3
1991	51 300	452,3	101,4	138 379	160,7	99,2
2001	48 335	426,2	94,2	135 886	157,8	98,2

Pramen: ČSÚ (2005), vlastní výpočty

Obrázek 1 Vývoj počtu obyvatel v okrese Přerov a v Přerově v letech 1869 – 2001 podle bazického indexu¹⁷

Podle tabulky a grafu zaznamenávající vývoj počtu obyvatel dle bazického indexu lze vidět, že vývoj počtu obyvatel celé České republiky a okresu Přerov má podobný průběh. Mezi lety 1869 a 1910 docházelo k pozvolnému nárůstu, po první světové válce došlo v rámci celé republiky k malému poklesu počtu obyvatel. Největší úbytek byl zaznamenán po druhé světové válce v roce 1950, v okrese Přerov se jedná o úbytek 13 %

¹⁷ ČSÚ (2005), vlastní výpočty

a v České republice o 23,3 %. Od roku 1961 v celé České republice a v okrese Přerov docházelo k mírnému kolísání až stagnaci počtu obyvatel. Zcela odlišný průběh a charakter vývoje má křivka vývoje pro město Přerov. V Přerově docházelo k velmi strmému vývoji již od počátku SLDB. Mezi lety 1869 a 1930 vzrostl počet obyvatel o téměř 167 %, po druhé světové válce došlo k úbytku o 10,4 %. Mezi lety 1950 a 1980 byl vývoj počtu obyvatel ještě výraznější, neboť se počet obyvatel opět téměř zdvojnásobil, hodnota bazického indexu dosahuje 446,1 %. V roce 1991 už nárůst není tak zřetelný, počet obyvatel stoupl od roku 1980 pouze o 12,7 %. V roce 2001 poprvé od roku 1950 došlo k poklesu obyvatel, především z důvodu nízkého přirozeného přírůstku obyvatel, od roku 1991 došlo k poklesu o 7,2 %. Celkově se počet obyvatel v Přerově od roku 1869 více než čtyřnásobil, bazický indexu v roce 2001 ukazuje hodnotu 426,2 %.

6.2 Vývoj počtu obyvatel v Hranicích, Kojetíně a Lipníku nad Bečvou

Nejznatelnější nárůst počtu obyvatel v Hranicích nastal mezi lety 1974 – 1976. V tomto období došlo k integraci 9 místních částí města. V roce 1974 došlo k přidružení obce Velká k místní části Hranice – Město. Největší zlom nastal v roce 1976, kdy se k Hranicím připojilo celkem sedm místních částí, jmenovitě se jedná o Drahotuše, Lhotku, Rybáře, Slavíč, Středolesí, Uhřínov a Valšovice.¹⁸ Na nárůstu počtu obyvatel se podílel rozvoj průmyslu i v Hranicích. Od 50. let 20. století se rozvíjel především strojírenský průmysl, mezi největší podnik patřila Sigma, dále se zde rozvíjel stavební průmysl, v tomto případě se jedná o podnik Cement Hranice a dnešní Tondach Česká republika. V souvislosti s rozvojem průmyslu byla zahájena rozsáhlá bytová výstavba na nových sídlištích.¹⁹ V roce 1869 žilo v Hranicích 9 580 obyvatel, do roku 2001 došlo ke zdvojnásobnění počtu obyvatel, který dosahoval 19 670. Počty obyvatel za jednotlivé roky SLDB shrnuje tabulka v Příloze 3.

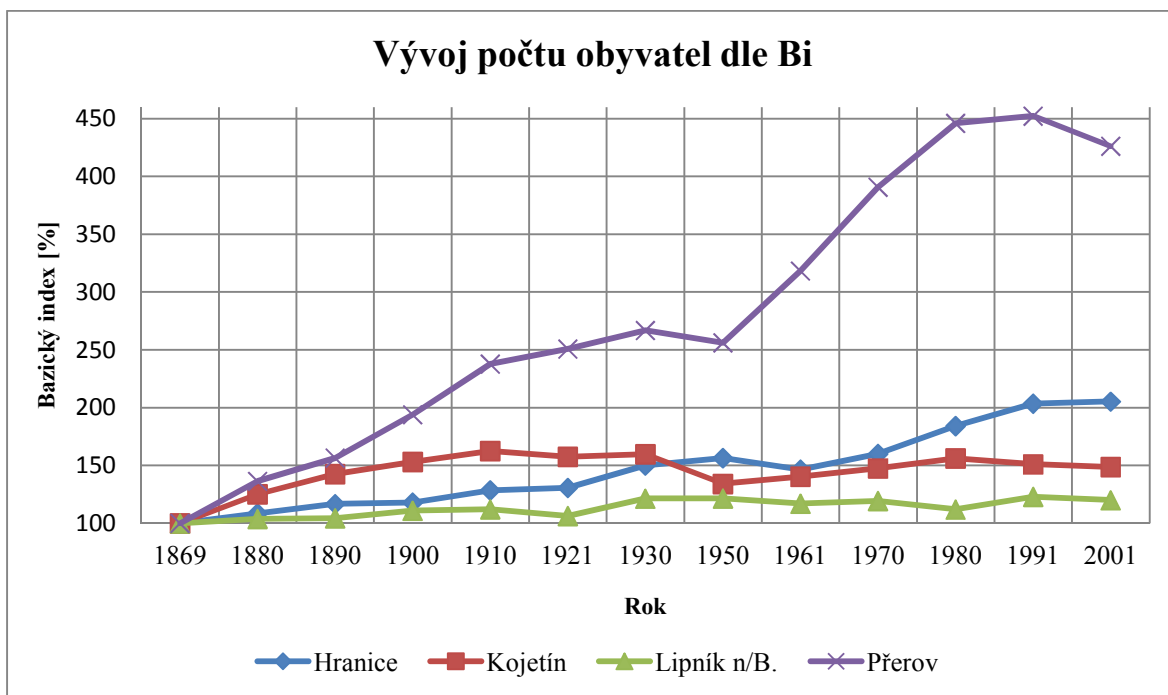
Vývoj počtu obyvatel v Kojetíně je od roku 1869 do roku 2001 kolísavý. V roce 1976 došlo k integraci tří místních částí, k Městu – Kojetín byly přidruženy Kovalovice a Popůvky.²⁰ V roce 1869 žilo v Kojetíně 4 325 obyvatel a i zde došlo k nárůstu, v roce 2001 zde žilo 6 432 obyvatel. Podrobný přehled vývoje počtu obyvatel je shrnut v Příloze č. 4.

¹⁸ Město Hranice (2011)

¹⁹ Město Hranice (2008)

²⁰ Město Kojetín (2007)

K nejmenším změnám došlo v Lipníku nad Bečvou. V roce 1976 došlo k integraci místních částí Nové Dvory, Podhoří, Loučka a Trnávka k části Lipník nad Bečvou - Město. Malý nárůst způsobila i nová bytová výstavba, která se rozvíjela od roku 1949. Do roku 1964 bylo postaveno 44 bytových a 70 rodinných domků. V roce 1965 začala panelová bytová výstavba.²¹ V roce 1869 žilo v obci 7 096 obyvatel a v roce 2001 zde žilo 8 575 obyvatel. Vývoj počtu obyvatel shrnuje Příloha č. 5.

Obrázek 2 Vývoj počtu obyvatel ve vybraných městech v 1869 – 2001 dle bazického indexu²²

Vývoj počtu obyvatel v Hranicích, Kojetíně a Lipníku nad Bečvou již nebyl prudký jako v Přerově. Od roku 1869 do roku 1910 docházelo k pozvolnému nárůstu, v Kojetíně žilo až o 62,5 % více lidí. Mezi lety 1910 a 2001 v Lipníku nad Bečvou a Kojetíně docházelo ke kolísání počtu obyvatel, přičemž nedošlo k významnému nárůstu ani poklesu počtu obyvatel. Celková hodnota bazického indexu v Kojetíně byla v roce 2001 148,7 % a v Lipníku nad Bečvou 120 %. V Hranicích byla situace trochu odlišná. Od roku 1961 počet obyvatel narůstal rychleji a v roce 2001 celková hodnota bazického indexu dosahovala 205,3 %, tedy počet obyvatel se od prvního moderního sčítání v roce 1869 zdvojnásobil.

²¹ Město Lipník nad Bečvou (2011)

²² ČSÚ (2005), vlastní zpracování

6.3 Rozmístění obyvatelstva

Obrázek 3 Rozmístění obyvatelstva v okrese Přerov k 1. 1. 2011 pomocí Lorenzovy křivky²³

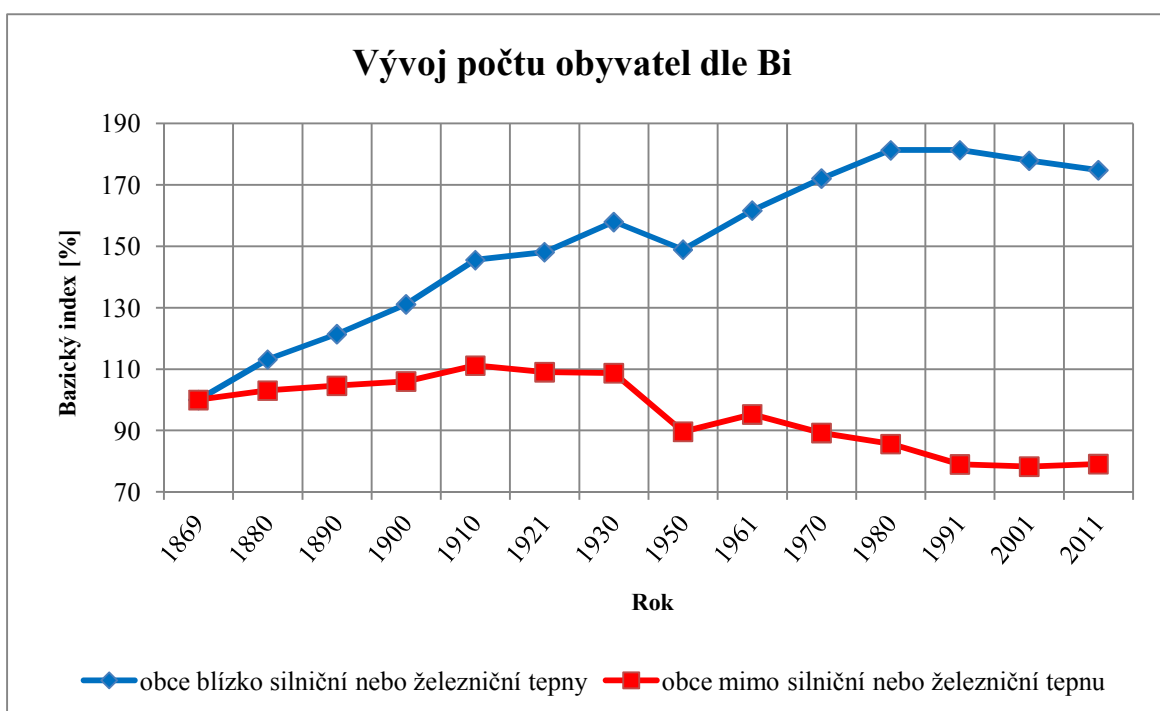
Z Lorenzovy křivky je patrné, že obyvatelstvo v okrese je rozmístěno velice nerovnoměrně. Je nutné si uvědomit, že v Přerově žije přibližně 35 % všech obyvatel okresu, což má značný vliv na celkovou koncentraci obyvatelstva. Z grafu lze vyčíst, že 60 % populace žije na 20 % území okresu, dále vidíme, že přibližně na 45 % území žije 80 % obyvatel. Po důkladnějším prostudování rozložení sídel okresu si nelze nevšimnout, že většina největších sídel jsou koncentrována v relativně úzkém pruhu podél řeky Bečvy a Moravy a obce s nízkým počtem obyvatel jsou situovány mimo tuto část území. Tato skutečnost má velký vliv na nerovnoměrné rozložení obyvatelstva, které dokazuje Lorenzova křivka.

²³ ČSÚ (2005), ČSÚ (2011c), vlastní výpočty

6.4 Vliv dopravní sítě na vývoj počtu obyvatel

Jak už bylo zmíněno, okres protíná důležitá železniční tepna, procházející významným uzlem v Přerově. Železnice vede od Přerova na severovýchod ve směru na Hranice přes celý okres, v Přerově se dělí dále ve směru na Olomouc a na Brno. Situace týkající se hlavních silničních a dálničních tahů je podobná. Nyní se budeme zajímat pouze o dálnice, rychlostní silnice a silnice I. třídy. Silnice I. třídy se v Přerově větví ve třech směrech (na Olomouc, Hulín a Hranice), v Hranicích se dělí dále ve směru na Valašské Meziříčí a Nový Jičín. Paralelně (2 – 3 km severně) podél silnice I. třídy mezi Lipníkem nad Bečvou a Hranicemi vede dálnice D1 od Ostravy, která se za Lipníkem nad Bečvou napojuje na rychlostní silnici R35, která dále vede na Olomouc. Dálnice D1 ještě dvakrát protíná okres Přerov, a to jižně od Kojetína a u Říkovic.²⁴

Nyní se podívejme, jaký vliv měli a mají tyto hlavní tahy na vývoj počtu obyvatel v obcích ležících v bezprostřední blízkosti či naopak v obcích mimo tyto železniční a silniční spoje. Za sídla ležících v blízkosti byly vybrány obce ve vzdálenosti do tří kilometrů, celkem tedy 69 obcí, druhé kategorii připadá 35 obcí ležících mimo hlavní dopravní tahy.

Obrázek 4 Vývoj počtu obyvatel v obcích okresu Přerov vzhledem ke vzdálenosti k silniční nebo železniční tepně v letech 1869 – 2011 dle bazického indexu²⁵

²⁴ Ředitelství silnic a dálnic (2011b)

²⁵ ČSÚ (2005), ČSÚ (2011c) vlastní výpočty

Z Obrázku 4 je patrné, že počet obyvatel v obcích ležících mimo silniční a železniční tepny do roku 1910 rostl velice pozvolna a od tohoto roku začal až do roku 2001 výrazně klesat, přičemž hodnota bazického indexu ukazuje 78,3 %. Jedná se především o malé obce s počtem 100 až 600 obyvatel, které leží v geomorfologickém celku Beskydská pahorkatina. Velký skok v úbytku obyvatelstva mezi lety 1930 a 1950 zapříčinila druhá světová válka.

Situace u obcí ležících v blízkosti dopravních tahů je opačná. Mezi lety 1869 až 1930 a 1950 až 1980 docházelo k trvalému a relativně strmému nárůstu počtu obyvatel. Tento fakt je ale značně ovlivněn samotným městem Přerov, ve kterém došlo k několikanásobnému vzrůstu počtu obyvatel. Vyřadíme-li z této kategorie právě Přerov, tak se průběh vývoje bazického indexu zcela změní. Do roku 1930 se vývoj výrazně neliší, ovšem mezi lety 1950 a 2011 zcela stagnuje na hodnotě 129 % (Příloha č. 6). Pomineme-li všechna města ležící na významných dopravních tepnách a budeme zkoumat vývoj počtu obyvatel v čase pouze v menších obcích, tak situace nastane opět zcela odlišná. Do roku 1930 je vývoj stejný, ale od roku 1961 až 1991 došlo k poklesu počtu obyvatel, kdy hodnota bazického indexu klesla ze 128 % na 104 %. Od roku 1991 do roku 2011 opět pomalu narůstá na hodnotu 110 % (Příloha č. 7).

7 SÍDLA

Sídlem se rozumí seskupení sídelních jednotek včetně hospodářských objektů a dopravních zařízení na určitém vymezeném území. Podle prostorové diferenciaci rozdělujeme sídla na sídla městská (sídla městského typu) a na sídla venkovská (sídla venkovského typu). Hranice mezi městským a venkovským osídlením není vždy zřetelná, neboť specifikou české sídelní struktury jsou znaky spojující městské a venkovské obce a často oba typy osídlení splývají. Sídla městského typu představují nejsoustředěnější a prostorově nejúčelnější typ sídel. Hlavními znaky sídel městského typu je, že jsou to sídla převážně nezemědělského typu, a že v jejich lokalizaci hráli významnou roli potřeby širších kontaktů, které zajišťuje vhodná geografická poloha.²⁶ Podle zákona o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.) se městem rozumí taková obec, která má alespoň 3 000 obyvatel a pokud mu předseda Poslanecké sněmovny udělí status města.²⁷ Město by mělo splňovat jisté funkční požadavky, mezi něž se řadí statistické kritérium (počet obyvatel), vyšší hustota obyvatel, funkčnost a různorodost služeb, existence výrobních a nevýrobních pracovišť, průmyslové, obchodní a obytné části, plně vyvinutá středisková funkce města, soustředný půdorys a zřetelné jádro.²⁸ Venkovské osídlení je pojem, který označuje soustavu venkovských sídel (sídel do 2 000 – 5 000 obyvatel) včetně jejich hierarchizované velikostní a funkční struktury a vzájemných vztahů mezi sídly.²⁹ Venkovskými sídly jsou rozuměny všechny prostorově oddělené sídelní útvary mimo město. Patří sem tedy samoty, malé skupiny domů (vísky) a vesnice.

Samota je nejmenší sídelní jednotkou, která se skládá z obytného domu, a příslušných hospodářských budov, které jsou obklopeny pozemky, které k samotě náleží. Některé z nich mohou být i značně odlehlé. Samoty plní funkci především zemědělskou a lesnickou.

Víska tvoří několik (5 až 15) seskupených domů blízko sebe. Vznikla ze samoty jejím rozrůstáním a příslušným dělením pozemků.

Vesnice (ves) je sídelní útvar střední velikosti tvořený asi 20 až 250 byty s funkcí zejména zemědělskou nebo lesnickou.³⁰

Nabízí se otázka, co je městys. Městys nelze snadno kategorizovat, neboť vykazuje rysy městských i venkovských sídel. Zákon o obcích (zákon č. 128/2000 Sb.) říká, že obec

²⁶ RIEDLOVÁ a kol. (1983), s. 46 - 47

²⁷ Zákony ČR (2000)

²⁸ VOTRUBEC, (1980), s. 166 - 170

²⁹ SLEPIČKA (1981), s. 26

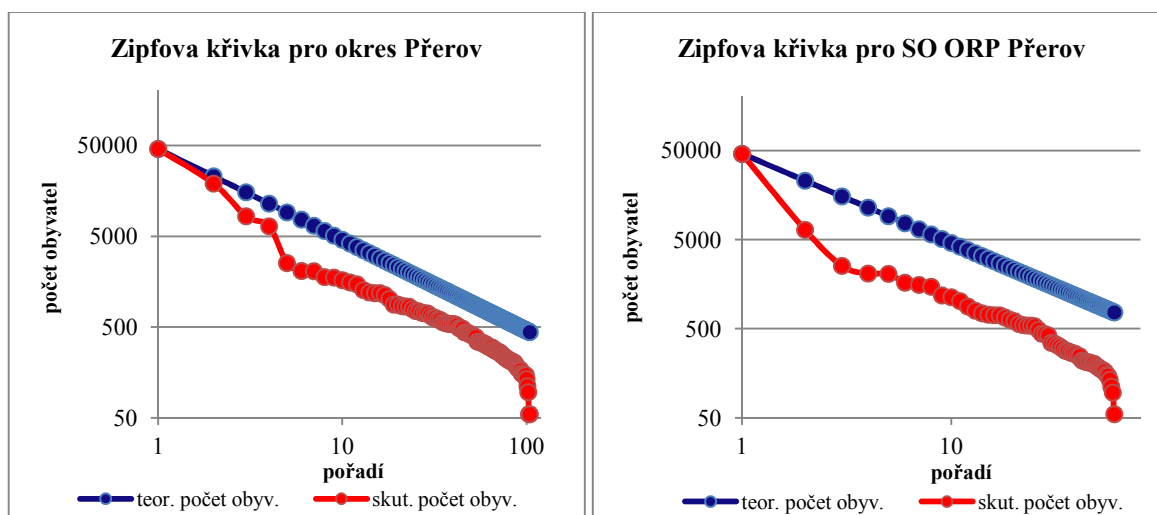
³⁰ VOTRUBEC (1980), s. 105 - 110

je městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.³¹

7.1 Sídla okresu Přerov

Okres Přerov se skládá ze 104 obcí, z nichž 6 má statut města (Hranice, Kojetín, Lipník nad Bečvou, Potštát, Přerov a Tovačov) a 3 mají statut městyse (Brodek u Přerova, Dřevohostice a Hustopeče nad Bečvou). Hranice, Lipník nad Bečvou, Přerov a Tovačov leží v údolní nivě v jedné linii, přičemž všechna města leží na řece Bečvě kromě Tovačova, který leží u soutoku Bečvy a Moravy. Kojetín leží na řece Moravě jižně od Tovačova. Pouze Potštát se nachází ve vrchovině na severovýchodě okresu.

7.1.1 Rozložení sídel okresu Přerov

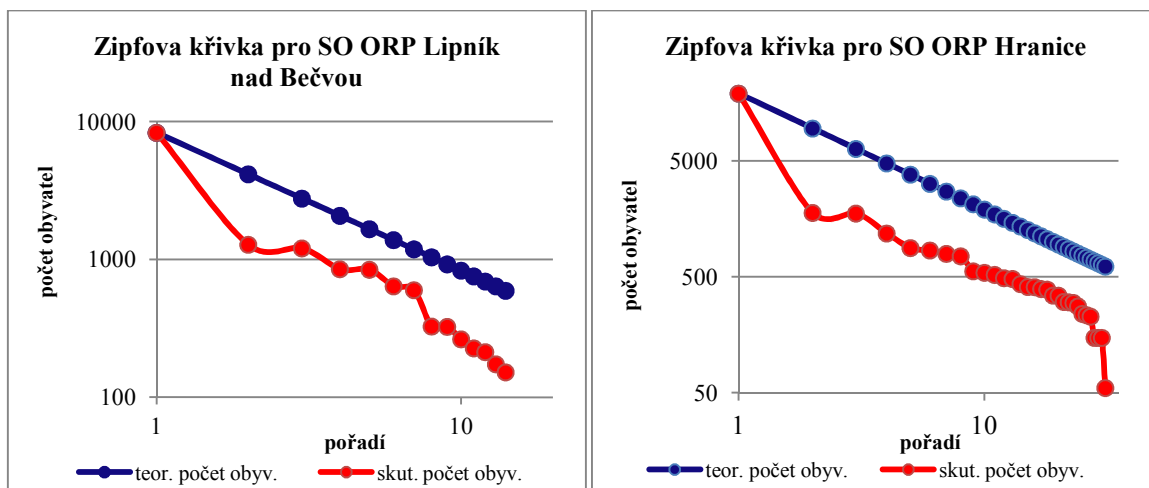
Obrázek 5 a 6 Rozložení sídel v okrese Přerov a ve SO ORP Přerov k 1. 1. 2011 pomocí Zipfových křivek³²

Zipfova křivka znázorňuje teoretický a skutečný počet obyvatel v regionu. Ze Zipfových křivek pro celý okres a pro SO ORP Přerov plyne, že skutečnost neodpovídá teoretickým předpokladům. V obou případech je dominantní obcí Přerov s počtem obyvatel 45 778. U křivky pro okres je patrné, že se druhá největší obec Hranice s teoretickým počtem obyvatel (22 889) příliš od skutečného počtu (19 017 obyvatel)

³¹ Zákony ČR (2000)

³² ČSÚ (2011c), vlastní výpočty

neliší. Přesto nelze hovořit o vyváženém systému, protože další obce většinou nedosahují ani poloviny teoretického počtu obyvatel. U křivky pro SO ORP Přerov je situace ještě znatelnější. Druhá největší obec – Kojetín, by teoreticky měla dosahovat 22 889 obyvatel, ve skutečnosti v Kojetíně žije pouze 6 439 obyvatel, což neodpovídá ani jedné třetině teoretického předpokladu. Jedná se tedy o dominantní postavení obce Přerov.

Obrázek 7 a 8 Rozložení sídel ve SO ORP Lipník nad Bečvou a v SO ORP Hranice k 1. 1. 2011 pomocí Zipfovy křivky³³

U Zipfových křivek pro SO ORP Lipník nad Bečvou a SO ORP Hranice je situace podobná. V obou případech se jedná o dominantní modely největších obcí, jedná se o Lipník nad Bečvou s 8 313 obyvateli a Hranice s 19 017 obyvateli. V SO ORP Hranice všechny obce nedosahují ani třetiny teoretického předpokladu, přičemž druhá největší obec – Běloutín má pouze 1 779 obyvatel namísto teoretických 9 509 obyvatel. V SO ORP Lipník nad Bečvou většina obcí nedosahuje poloviny teoretického předpokladu, druhou největší obcí je Osek nad Bečvou (1 281 obyvatel), ovšem dle Zipfova pravidla by měl mít 4 157 obyvatel.

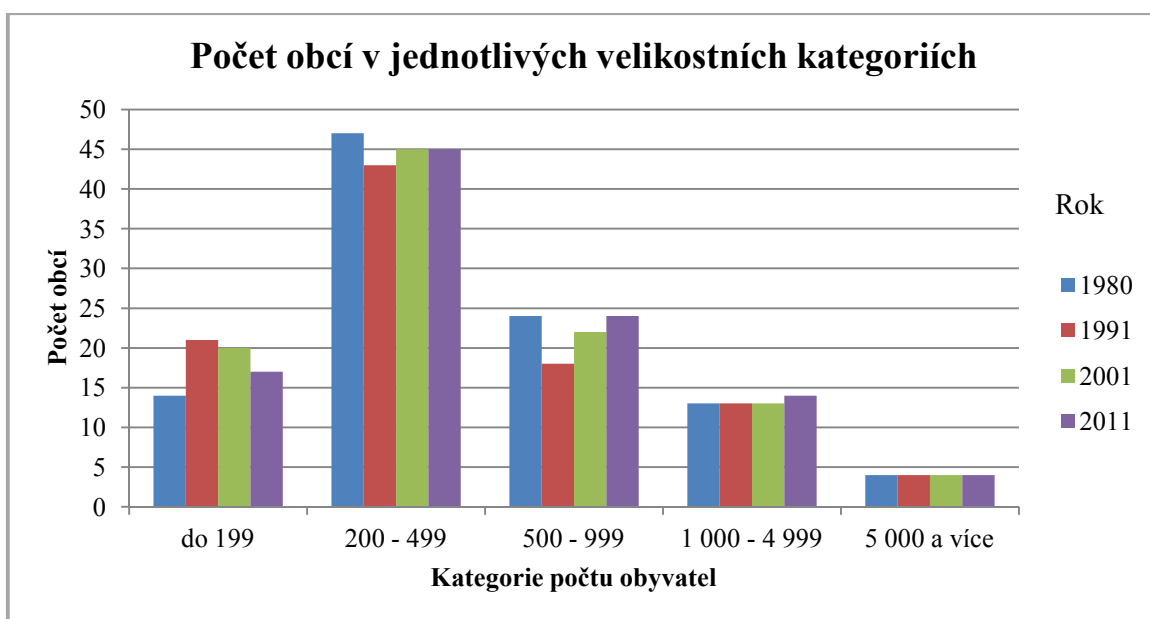
7.1.2 Velikostní kategorie sídel

Obce byly rozděleny do čtyř velikostních kategorií podle počtu obyvatel, jedná se o kategorie do 199, 200 – 499, 500 – 999, 1 000 – 4 999 a 5 000 a více obyvatel. V roce 2011 do nejmenší kategorie (obce do 199 obyvatel) spadá 17 obcí s celkovým počtem 2 457 obyvatel, kategorie 200 – 499 čítá největší počet obcí, celkem tedy 45 obcí

³³ ČSÚ (2011c), vlastní výpočty

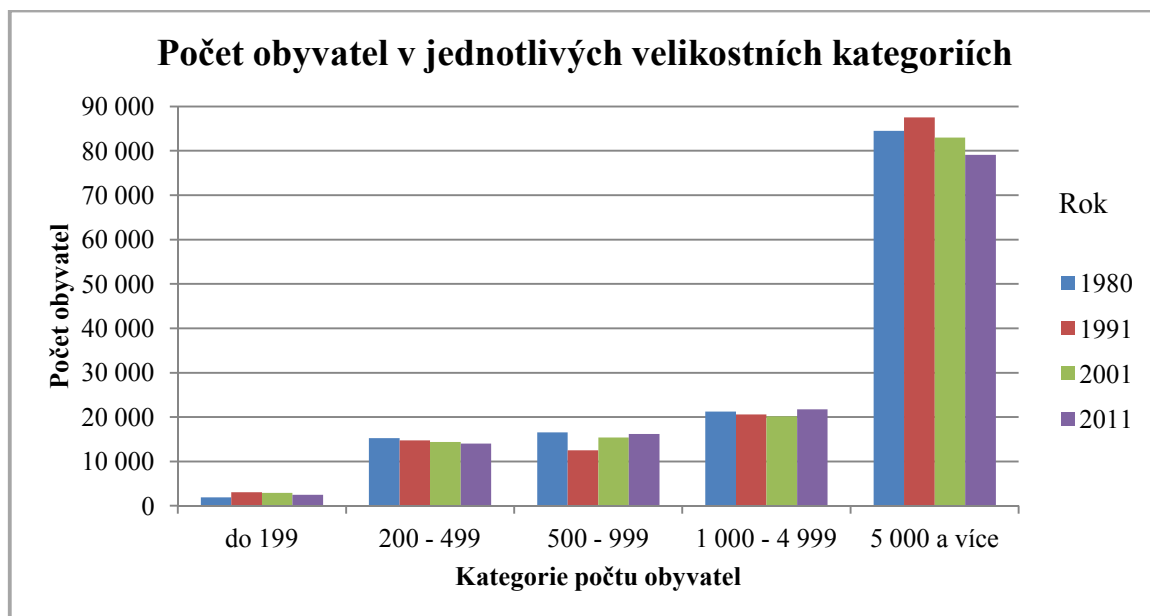
s celkovým počtem 14 025 obyvatel, do skupiny 500 – 999 patří 24 obcí s celkovým počtem 16 157 obyvatel, do kategorie 1 000 – 4 999 spadá 14 obcí, ve kterých žije 21 757 obyvatel a v kategorii (5 000 a více) žije ve 4 obcích 79 080 obyvatel.

Za poslední čtyři desetiletí se velikostní struktura podle počtu obcí a počtu obyvatel v nich žijících pozvolně měnila. V roce 1980 existovalo jen 14 obcí s méně než 199 obyvateli, o deset let později tento počet narostl o dalších 6 obcí, od roku 2001 dochází k opětovnému poklesu. Rok 1980 byl silným pro obce velikostních kategorií 200 – 499 a 500 – 999, neboť v tomto roce dosahovaly svých maximálních hodnot, konkrétně se jedná o 47 obcí (200 – 499 obyvatel) a 24 obcí (500 – 999 obyvatel). V roce 1991 jejich počet poklesl, ale od roku 2001 opět pomalu narůstá. Nejstabilnější jsou obce velikostních kategorií 1 000 – 4 999 a 5 000 a více obyvatel, zde k výrazným změnám nedošlo. Od roku 1991 se snižuje počet obyvatel v obcích s 5 000 a více obyvateli způsobené úbytkem lidí žijících ve městech.

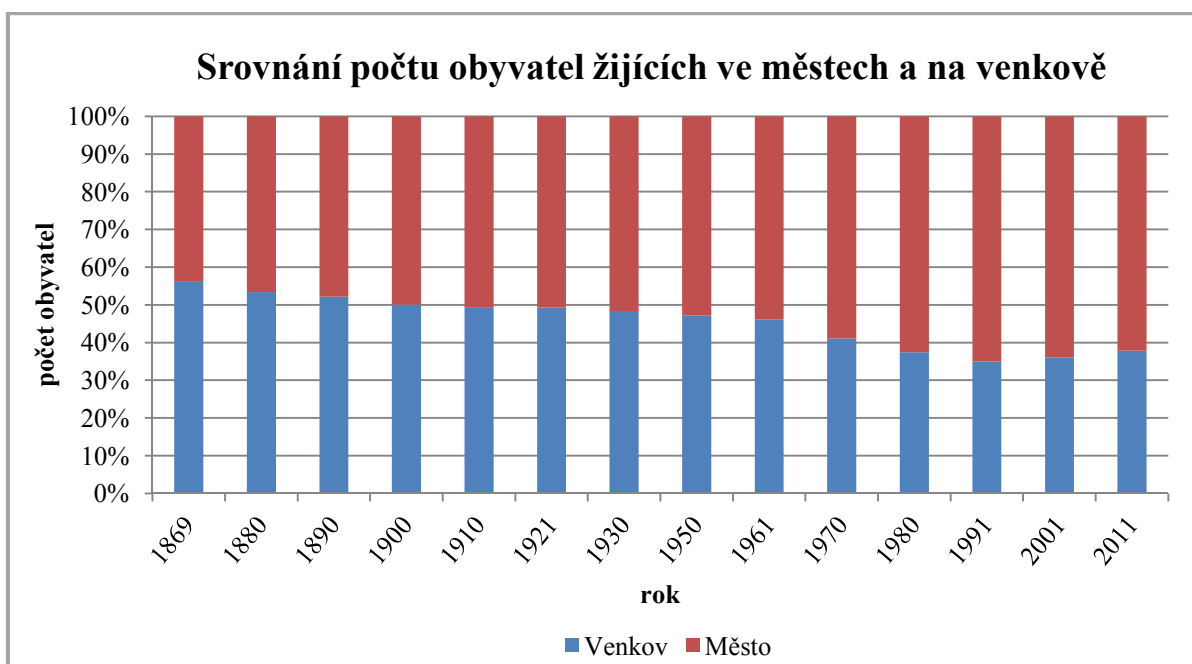
Obrázek 9 Počet obcí ve velikostních kategoriích obcí ve vybraných letech³⁴

³⁴ ČSÚ (2005), ČSÚ (2012a), vlastní výpočty

Obrázek 10 Počet obyvatel ve velikostních kategoriích obcí ve vybraných letech³⁵

7.1.3 Srovnání počtu obyvatel žijících ve městě a na venkově

Obrázek 11 Podíl obyvatelstva žijící ve městě a na venkově v okrese Přerov ve vybraných letech³⁶

³⁵ ČSÚ (2005), ČSÚ (2012a), vlastní výpočty

³⁶ ČSÚ (2005), ČSÚ (2011c), vlastní výpočty

Od prvního moderního SLDB v roce 1869 do roku 1991 docházelo ke snižování počtu obyvatel žijících na venkově, přičemž v roce 1869 žila na venkově více než polovina (konkrétně 55 %) všech obyvatel, v roce 1990 došlo k rovnováze mezi obyvateli žijících na venkově a ve městech a v roce 1991 nastalo historické minimum v rámci let SLDB, kdy na venkově žilo pouze 35 % obyvatelstva. Od roku 2001 dochází opět k přesouvání obyvatel z měst na venkov, k 1. 1. 2011 na venkově žilo již více než 37 % obyvatel.

7.1.4 Funkční typy obcí

Na základě klasifikace obcí dle pracovní a obytné funkce bylo v okrese Přerov (k roku 2001) zjištěno 25 obcí s funkcí výrazně obytnou, přičemž nejnižší koeficient pracovní funkce měla obec Provodovice (KPF = 0,05). Dále se v okrese vyskytuje 44 obcí s funkcí obytnou, 17 obcí s funkcí obytně pracovní, 8 obcí s funkcí pracovní obytnou, 6 obcí s funkcí pracovní a 4 obce s funkcí výrazně pracovní, mezi něž patří Radkova Lhota, Bochoř, Teplice nad Bečvou a Milotice nad Bečvou (KPF = 5,28).³⁷

7.2 Městská sídla v okrese Přerov

Přerov je statutárním městem (od 1. 7. 2006) s celkovým počtem 45 778 obyvatel (k 1. 1. 2011), ležící v centru Moravy po obou březích řeky Bečvy a rozkládá se na ploše 5 849 ha. První písemná zmínka o Přerově pochází z roku 1141, na královské město byl Přerov povýšen Přemyslem Otakarem II. v roce 1256.³⁸ Město se skládá ze 13 místních částí: Přerov – Město, Předmostí, Lověšice, Kozlovice, Dluhonice, Újezdec, Čekyně, Henčlov, Lýsky, Popovice, Vinary, Žeravice a Penčice. Přerov leží na důležité železniční spojnici, která již od své výstavby v roce 1841 hrála pro město důležitou roli. Tomuto spojení děkuje Přerov za hospodářský, průmyslový a obchodní rozvoj. Vznikající závody navazovaly zejména na zemědělskou výrobu. Období po druhé světové válce bylo charakterizováno rozvojem průmyslu i výstavbou města. Zatímco předválečný průmysl v Přerově tvořily střední či menší továrny, v roce 1948 došlo k velkým změnám. Vznikly největší závody, mezi něž se řadily Přerovské strojírný, Meopta nebo Chemopetrol.³⁹

³⁷ ČSÚ (2003b), KOLEKTIV AUTORŮ ČSÚ (2003), vlastní výpočty

³⁸ Statutární město Přerov (2008b)

³⁹ VOŽDA (1988), s. 95 - 97

Rozvíjelo se také pivovarnictví a cukrovarnictví. K dnešním největším zaměstnavatelům řadíme průmyslové podniky Meopta – optika, Gambro Czech republic a Precheza.

Díky rychlému vývoji počtu obyvatel se Přerov posouval na žebříčku největších měst v České republice. V roce 1869 byl Přerov 46. největším městem republiky, od roku 1970 si drží 23. místo v pořadí největších měst České republiky.

Tabulka 3 Pořadí Přerova v rámci největších měst v ČR v letech SLDB

Rok	1869	1980	1990	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Pořadí	46	31	35	29	28	18	25	25	24	23	23	23	23

Pramen: ČSÚ (2005)

Hranice leží v samém srdci Moravské brány, které předurčilo toto území, aby se stalo přirozenou křižovatkou stezek a cest vedoucích z Pomoraví do severní a severovýchodní Evropy. Hranice a jejich přidružené místní části se rozprostírají na ploše o 4 976 ha a k 1. 1. 2011 čítalo 19 017 obyvatel. Hranice se skládají z 9 částí, jmenovitě se jedná o Hranice – Město, Lhotka, Velká, Drahotuše, Rybáře, Valšovice, Slavíč, Středolesí a Uhřínov. Poprvé jsou Hranice zmiňovány v listinném falzu z roku 1169.⁴⁰ Průmyslový rozvoj město pocítilo po roce 1949, kdy byla započata výstavba hranické cementárny (dokončena v roce 1954). Rozsáhlou přestavbou také prošel podnik Sigma, strukturu hranického průmyslu vhodně doplnily Severomoravské cihelny Hranice, založené v roce 1950. Na znamení rozvoje byly zahájeny rozsáhlé výstavby bytových jednotek, vznikala nová sídliště, což zapříčinilo od roku 1970 strmější nárůst počtu obyvatel.⁴¹

Lipník nad Bečvou leží téměř ve středu okresu na železniční trase z Přerova do Bohumína, na pravém břehu řeky Bečvy. Rozkládá se na ploše 3 058 ha a skládá se z 5 částí: Lipník nad Bečvou – Město, Nové Dvory, Podhoří, Loučka a Trnávka. K 1. 1. 2011 žilo v Lipníku nad Bečvou 8 313 obyvatel. Rok založení města není dosud zcela jasný, avšak nejčastěji se historici opírají o rok 1238.⁴² Do podvědomí se Lipník nad Bečvou dostal v roce 1842, kdy zde vzniklo nejrušnější železniční překladiště Severní dráhy císaře Ferdinanda, které od základu změnilo dopravu a přepravu na všech tratích. Na přelomu 19. a 20. století dochází i v Lipníku k průmyslovému rozvoji a ke vzniku průmyslových podniků. Jedním z největších byla továrna na zápalky, která byla založena v roce 1908

⁴⁰ Město Hranice (2006)

⁴¹ VOŽDA (1988), s. 100 - 101

⁴² DVOŘÁČEK (2002), s. 15

„Kupeckou akciovou sirkárnou“ a od roku 1921 nesla název SOLO. Vůbec největším průmyslovým podnikem byly již od svého počátku průmyslové velkozávody Fr. Wawerka, zaměřené na výrobu cihel.⁴³ Dnes už jsou průmyslové podniky málo významné a zaměstnávají málo osob, mezi ty největší patří STROJTOS LIPNÍK, M-MOOS nebo KNOPCENTRUM.

Kojetín je hanácké město ležící na pravém břehu řeky Moravy o rozloze 3 108 ha. K části Kojetín – Město jsou přidruženy dvě části, jedná se Popůvky a Kovalovice. K 1. 1. 2011 žilo v obci 6 439 obyvatel. První písemná zmínka o Kojetíně pochází z roku 1233, kdy se v listině moravského knížete Přemysla hovoří o újezdu kojetínském.⁴⁴ Po roce 1945 začalo v dějinách města nové období výstavby a budování. Vedle stavby nových sídlišť se rozšiřovala také průmyslová výroba. Zejména se jednalo o Severomoravské cukrovarny Olomouc, Mlýny a těstárny Pardubice a Mlýn Kojetín.⁴⁵ Dnes k největším průmyslovým podnikům patří Moravský Lihovar Kojetín, TECHNIS Kojetín a Mlýn Kojetín.

Tovačov leží při středním toku řeky Moravy v samém srdci Hané. Je středem pomyslného čtverce, jehož vrcholy tvoří na severu krajské město Olomouc, na východě Přerov, na jihu Kroměříž a na západě Prostějov. Díky této své strategické poloze se již krátce po svém založení v roce 1203 město stalo důležitou křižovatkou obchodních cest, vázaných na soutok řek Moravy a Bečvy.⁴⁶ K 1. 1. 2011 žilo v Tovačově 2 536 obyvatel na celkové ploše 2 276 ha. Tovačov se skládá ze dvou částí, jedná se o Tovačov – Město a Annin. K rozvoji města došlo po roce 1945, zatímco do té doby měl charakter spíše zemědělský, postupně se stával městem průmyslově zemědělským, například zde vznikly závody Prefa Tovačov a Štěrkovny a pískovny.⁴⁷

Potštát je se svými 1 183 obyvateli (k 1. 1. 2011) nejmenším městem okresu, které leží na potoce Velička v severovýchodní části okresu Přerov. Městečko se rozkládá na 3 408 ha a skládá se ze čtyř částí: Boškov, Kovářov, Kyžlířov, Lipná a Potštát. Statut města získal již při svém založení v roce 1322,⁴⁸ ten ale v minulosti ztratil a znovu byl městu

⁴³ DVOŘÁČEK (2002), s. 80 - 85

⁴⁴ Město Kojetín (2007)

⁴⁵ VOŽDA (1988), s. 103

⁴⁶ Město Tovačov (2008b)

⁴⁷ VOŽDA (1988), s. 107

⁴⁸ Město Potštát (2008)

navrácen v roce 2006 (i když nepřesahuje počtem obyvatel 3 000, jak stanovuje zákon). Prvním rázným krokem v procesu zprůmyslnění této oblasti bylo založení sklárny v Boškově-Heřmánkách roku 1821 jako pobočky Reichova závodu v Krásně u Valašského Meziříčí. Založení této pobočky způsobilo značný příliv obyvatelstva na Potštátsko. V roce 1860 byla založena hedvábnická továrna, která tak potvrdila převahu textilního podnikání v regionu.⁴⁹

7.3 Venkovská sídla v okrese Přerov

V okrese Přerov se nachází celkem 95 venkovských obcí, ke kterým v této práci byly zařazeny i tři městyse (Brodek u Přerova, Hustopeče nad Bečvou a Dřevohostice).

7.3.1 Půdorysné typy obcí okresu Přerov

Půdorys vesnice patří k jednomu ze základních prostředků pro typizaci venkovských sídel. Po celá staletí byl půdorys relativně stabilní a téměř neměnitelný, až ve 20. století docházelo k velkým proměnám v souvislosti s výstavbou nových domů, čímž se změnil půdorys mnoha venkovských sídel. Půdorys vesnic je ovlivněn průběhem silnic a ulic, polohou a velikostí návsi, zahrad apod. Vesnice lze rozdělit na vesnice pravidelného a nepravidelného tvaru. Pravidelnými tvary rozumíme vesnice silničního, návesního, řadového, řetězového půdorysu a vesnice lesní návesní. Za nepravidelný tvar lze považovat hromadný a dvorcový půdorys.⁵⁰ Nejčastěji vyskytujícím se typem půdorysu v okrese Přerov je půdorys řadový, návesní a nepravidelné typy.

Vesnice řadového půdorysu se vytvořila podél silnice a má určité stavební rozvolnění. Táhne se buď po jedné anebo po obou jejích stranách, podle toho se také rozlišují jednostranné nebo oboustranné vesnice tohoto typu.⁵¹ Mezi zástupce řadové vesnice okresu Přerov patří Osek nad Bečvou, Lhota, Jezernice, Jindřichov, Buk, Radkovy a Partutovice.

Vesnice návesního půdorysu mají náves, kolem níž se soustřeďuje hospodářský a společenský život, přičemž náves může být různého tvaru (okrouhlého, oválného, protáhlého apod.) Na návsi se často vyskytují kostely nebo kaple.⁵² Návesní typ je velice

⁴⁹ Město Potštát (2008)

⁵⁰ VOTRUBEC (1980), s. 105 - 114

⁵¹ VOTRUBEC (1980), s. 110 - 111

⁵² VOTRUBEC (1980), s. 111 - 112

častým typem vesnic okresu Přerov. Mezi zástupce patří Rakov, Dolní Nětčice, Veselíčko, Rouské, Dolní Újezd, Bochoř a Vlkoš.

Nejčastějším typem okresu Přerov jsou vesnice s hromadným půdorysem. Jde o chaoticky budovanou vesnici s nepravidelným průběhem mnoha ulic a cest. Vznikaly evolučním způsobem pozvolným rozrůstáním z menších sídel.⁵³ Mezi typické vesnice tohoto typu patří Týn nad Bečvou, Prosenice, Kokory, Stará Ves, Želatovice, Bezuchov, Soběchleby a Troubky.

Obrázek 12 Lhota

Obrázek 13 Rakov

Často se stává, že vesnice je tvořena kombinací typů půdorysu. Jako příklad je uvedena obec Horní Újezd, silniční vesnice s protáhlou návší podél silnice. Zvláštností je malá řadová vesnice Valšovice (místní část Hranic) obklopená kolem dokola lesem.

Obrázek 14 Soběchleby

Obrázek 15 Valšovice

⁵³ VOTRUBEC (1980), s. 113 - 114

Obrázek 16 Horní Újezd

8 EKONOMICKÁ ANALÝZA SÍDEL

Následující kapitola se zabývá základní ekonomickou analýzou okresu Přerov, zaměřenou na rozmístění největších podniků (podle počtu zaměstnanců) a jejich vliv na sídelní strukturu. Další část tvoří občanská vybavenost okresu, analyzující základní veřejně prospěšná zařízení a vybraná komerční zařízení.

8.1 Největší zaměstnavatelé a ekonomicky aktivní obyvatelstvo

Tabulka 4 Největší zaměstnavatelé v okrese Přerov ve zjištěných letech

	Podnik	Počet zaměstnanců	Rok⁵⁴	Sídlo
1	Meopta - optika, s. r.o.	2 417	2011	Přerov
2	Gambro Czech republic, s.r.o.	1 200	2010	Přerov
3	PRECHEZA a.s	555	2010	Přerov
4	SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o.	530	2007	Hranice
5	TONDACH Česká republika s.r.o.	528	2011	Hranice
6	PSP Engineering a.s.	497	2010	Přerov
7	DPOV, a.s.	457	2010	Přerov
8	ARMATURY Group a.s.	450	2011	Hranice
9	Nemocnice Hranice a.s.	435	2010	Hranice
10	Metso Minerals (Wears) a.s.	420	2008	Přerov
11	Montáže Přerov a.s.	370	2011	Přerov
12	Kazeto spol. s r.o.	300	2010	Přerov
13	Lázně Teplice nad Bečvou a.s.	297	2010	Teplice n. Bečvou
14	Lindab - Astron s.r.o.	272	2011	Přerov
15	TOPOS PREFA Tovačov a.s.	200	2007	Tovačov
16	EMOS spol. s r.o.	200	2011	Přerov
17	Vodovody a kanalizace Přerov, a.s.	198	2010	Přerov
18	Pivovar ZUBR a.s.	190	2008	Přerov

Pramen: HBI Česká republika (2011), vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je jednoznačné, že největší zaměstnavatelé jsou koncentrováni ve velkých městech, především v Přerově a v Hranicích. Přerov je sídlem dvou největších průmyslových podniků okresu, jmenovitě se jedná o podnik Meopta – optika, s.r.o. (světový výrobce optiky specializující se na návrh, vývoj, konstrukci, výrobu

⁵⁴ rok, ve kterém bylo dosaženo uvedeného počtu zaměstnanců, nejaktuálnější dostupný údaj

a montáž optických, optomechanických a optoelektronických systémů),⁵⁵ který zaměstnává více než 2 400 lidí, druhým největším podnikem je Gambro Czech republic, s.r.o. (zaměřený na výrobu a montáže dializačních souprav), zaměstnává 1 200 pracovníků. Dalšími neméně významnými podniky jsou PRECHEZA a.s (výroba anorganických pigmentů, kyseliny sírové, zelené skalice a průmyslového sádrovce), PSP Engineering a.s. (zaměřené na výzkum, vývoj, konstrukci, výrobu engineeringové dodávky, stroje na zpracování nerostných surovin, zařízení pro drcení nerostných surovin a další). K větším podnikům v Hranicích řadíme SIGMA PUMPY HRANICE, s.r.o. (vyrábí různá čerpadla, kompresory a turbíny), TONDACH Česká republika s.r.o. (výroba pálené střešní krytiny a zdicích materiálů).⁵⁶

Počet pracovních míst ovlivňuje dojížděku do zaměstnání. Mezi dojížděková centra v okrese Přerov můžeme považovat Přerov, Hranice a Lipník nad Bečvou (Příloha 11).

Tabulka 5 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo podle odvětví ekonomické činnosti

	EAO celkem	v tom podle odvětví ekonomické aktivity						
		zemědělství, lesnictví a rybolov	průmysl	stavebnictví	obchod a opravy	doprava, telekomunikace	ostatní odvětví	nezjištěno
Okres Přerov	68 625	3 722	20 585	6 849	6 401	5 422	20 434	5 212

Pramen: ČSÚ (2003b)

Ze všech ekonomicky aktivních obyvatel (EAO) nejvíce lidí (téměř 30 %) pracuje v průmyslové sféře. Dále ve stavebnictví pracuje 10 %, pro obchod a opravy pracuje 9,3 % a v dopravě a telekomunikacích pracuje téměř 8 % EAO.

8.2 Občanská vybavenost okresu Přerov

Pod pojmem občanská vybavenost je rozuměn souhrn všech zařízení, jejichž budovy primárně slouží ku prospěchu společnosti. Zařízení občanské vybavenosti byla rozčleněna do dvou hlavních kategorií, a to zařízení veřejně prospěšná a zařízení komerční.

Zařízení veřejně prospěšná – jedná se o nekomerčně využívaná zařízení, která si nejsou schopná na sebe a na svůj provoz vydělávat, přesto je ale potřeba, aby fungovala.

⁵⁵ Meopta (2011)

⁵⁶ HBI Česká republika (2011)

Provoz těchto zařízení je v péči obce, jelikož o ně není ze strany podnikatelů zájem. Do této kategorie se řadí téměř veškerá zařízení školská, administrativní, zdravotnická a dále také sociální péče.

Zařízení komerční – jedná se o kulturní, sportovní a volnočasové zařízení a dále jde v podstatě o celou síť obchodů, ubytovacích a stravovacích zařízení a zařízení služeb.⁵⁷

8.2.1 Zařízení veřejně prospěšná

Vzdělávací a výchovná zařízení – zahrnuje objekty všech stupňů škol, tedy školy pro předškolní vzdělávání (mateřské školy), základní vzdělávání (základní školy, základní umělecké školy), střední vzdělávání (obory gymnázií, obory středních odborných škol a praktických škol, obory středních odborných učilišť a odborných učilišť, obory nástavbového studia, konzervatoře a jazykové školy), vyšší odborné vzdělávání a vzdělávání na vysokých školách. Dále k výchovným zařízením patří zařízení pro výkon ústavní-ochranné výchovy, tedy dětské domovy, výchovné ústavy a diagnostické ústavy.

Nejčastějším školským zařízením v obcích okresu Přerov jsou mateřské školy. Přesto docházelo především na přelomu školního roku 2006/2007 k jejich poklesu v důsledku sloučení se základní školou nebo jejich úplného zrušení. Podíl mateřských škol ve venkovských obcích celého okresu v roce 2010 dosáhl 62,5 %, přičemž ve SO ORP Přerov nalezneme 59,6 %, ve SO ORP Lipník nad Bečvou 60 % a ve SO ORP Hranice 67,7 % mateřských škol ve venkovských obcích. Vybavenost obcí základní školou je podobná, došlo také ke snížení jejich podílu. Průměrně jen 53,5 % obcí venkovského prostoru v okrese provozuje na svém území základní školu. Velký podíl základních škol je koncentrován na území venkovského prostoru SO ORP Hranice (69 %), SO ORP Lipník nad Bečvou (56,3 %), naopak výrazně nízké zastoupení mají základní školy na venkově ve SO ORP Přerov (34,6 %).⁵⁸

Tabulka 6 Vzdělávací a výchovná zařízení na území okresu Přerova v roce 2010

Vzdělávací a výchovná zařízení	počet
Mateřská škola	88
Základní škola a základní umělecká škola	71
Střední odborná škola a střední odborné učiliště	28

⁵⁷ BRENNER (2009), s. 21 - 22

⁵⁸ ČSÚ (2010), vlastní výpočty

Gymnázium	5
Vyšší odborná škola	1
Vysoká škola	0
Ostatní zařízení	5

Pramen: Olomoucký kraj (2011)

Zdravotnická a sociální zařízení – zahrnují všechna sdružená ambulantní zařízení, ambulantní zařízení, nemocnice, odborné léčebné ústavy včetně léčeben dlouhodobě nemocných, ostatní lůžková zařízení, lázně, domovy pro osoby se zdravotním postižením, samostatné ordinace lékařů a ostatní samostatná zařízení včetně detašovaných pracovišť. Mezi sociální zařízení patří domov pro seniory, dům s pečovatelskou službou a azylový dům.

V okrese Přerov se nacházejí 2 nemocnice, v Hranicích a v Přerově s detašovanými pracovišti v Lipníku nad Bečvou a Kojetíně. Důležitou roli hraje výskyt a rozmístění ordinací praktických lékařů (pro dospělé i děti). V celém okrese se nachází 127 ordinací (samostatných i detašovaných) praktických lékařů, přičemž 76 těchto ordinací je ve městech a 51 ve venkovských obcích, tedy podíl ordinací praktických lékařů na venkově dosáhl 40,2 %.⁵⁹

Tabulka 7 Zdravotnická a sociální zařízení na území okresu Přerova v roce 2010

Zdravotnická a sociální zařízení	počet
Nemocnice	2
Sdružené ambulantní zařízení	2
Ambulantní zařízení	2
Samostatné ordinace	247
Detašovaná zařízení	167
Léčebny pro dlouhodobě nemocné	2
Lázně	1
Domov pro osoby se zdravotním postižením	4
Domov pro seniory	6
Dům s pečovatelskou službou	24
Azylový dům	3
Lékárna	34
Ostatní zařízení	26

Pramen: ČSÚ (2010)

⁵⁹ ČSÚ (2010)

8.2.2 Komerční zařízení

Sportovní zařízení – zahrnují koupaliště, kryté bazény, hřiště (s provozovatelem nebo správcem), tělocvičny (včetně školních s přístupem veřejnosti), stadiony otevřené i kryté, zimní stadiony kryté i otevřené a ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem) – sportovní haly, dráhy otevřené i kryté, kryté jízdárny, ledové plochy přírodní i umělé, otevřené i kryté, loděnice, herny, střelnice, lyžařské lanovky a vleky, zařízení pro neorganizovanou tělesnou výchovu.

V okrese Přerov pouze 11 obcí nedisponuje žádným sportovním zařízením, jmenovitě se jedná o obce Dobřice, Dolní Nětčice, Dolní Těšice, Oprostovice, Lhota, Lhotka, Radkova Lhota, Oldřichov, Přestavlky, Radkovy a Rouské.

Kulturní zařízení – zahrnují kina, divadla, muzea, veřejné knihovny, galerie, společenské kluby, kulturní domy, koncertní sály.

Nejvíce vyskytujícím se kulturním zařízením jsou veřejné knihovny, které jsou s výjimkou obcí Čechy, Dolní Těšice, Lhotka, Nahošovice, Oprostovice a Turovice rovnoměrně rozmístěny ve všech obcích po celém území okresu.

Ubytovací zařízení – zahrnuje hotely, garní hotely, penziony, turistické ubytovny, kempy, chatové osady, motely.

Největší zastoupení ubytovacích zařízení mají hotely a penziony, a to v Hranicích, Přerově, Lipníku nad Bečvou, Teplicích nad Bečvou, Kojetíně a Kokorách.

Tabulka 8 Vybraná komerční zařízení v okrese Přerov v roce 2010

Komerční zařízení	počet
Sportovní zařízení	
Hřiště	160
Tělocvičny	85
Ostatní zařízení	125
Kulturní zařízení	
Kino	10
Veřejná knihovna	131
Ubytovací zařízení	
Penzion	10
Hotel	10
Turistická ubytovna	8
Kemp	1
Ostatní zařízení	9

Pramen: ČSÚ (2010), ČSÚ (2008)

9 REGIONÁLNÍ STRUKTURA

Regionalizace označuje obvykle metody členění zkoumaného území na jednotlivé taxony. V našem případě se jedná o zpracování regionalizace založené v první řadě na výsledcích ze SLDB v roce 2001, které poskytovaly informace o dojížděcí za prací a škol, tj. o nejfrekventovanějších regionálních procesech. Výběrovou metodou popsanou v kapitole 2 byly v okrese Přerov určeny 3 spádové oblasti. Centry se stala města Přerov, Lipník nad Bečvou a Hranice.

V rámci celého okresu Přerov z obcí vyjíždí celkem 25 133 obyvatel z celkového počtu 68 625 ekonomicky aktivních obyvatel (EAO),⁶⁰ tedy 36,6 % lidí nemá zaměstnání v obci, ve které se nachází jejich bydliště. Dále celkem v okrese z obcí vyjíždí do škol celkem 10 178 žáků a studentů. Nejvíce EAO dojíždí do Přerova (9 796 obyvatel), Hranic (4 109 obyvatel), Lipníku nad Bečvou (1 775 obyvatel) a Kojetína (694 obyvatel).⁶¹ Do spádové oblasti Přerova spadá celkem 64 obcí, do oblasti Hranic patří 32 obcí a do oblasti Lipníku nad Bečvou spadá zbývajících 5 obcí (Příloha 11).

Charakter území spádových oblastí a SO ORP se liší pouze v oblasti Lipníku nad Bečvou. Obce SO ORP Lipník nad Bečvou, konkrétně Hlinsko, Kladníky, Osek nad Bečvou, Radotín, Soběchleby a Veselíčko patří ke spádové oblasti Přerova a Dolní Nětčice a Horní Nětčice ke spádové oblasti Hranic (Příloha 12).

Na území okresu se vytváří i dobrovolná sdružení obcí se společnými zájmy, k jehož označení se používá název **mikroregion**. Účelem jejich vzniku je prosazování zájmů a záměrů venkovských obcí s cílem dosažení žádoucích změn. Mikroregiony mohou přesahovat i hranice okresů a krajů a často obce spadají i do dvou těchto regionů. Celkem se v okrese Přerov nachází 12 mikroregionů. Kromě dvou obcí (Podolí a Teplice nad Bečvou) je každá obec okresu součástí alespoň jednoho mikroregionu (Příloha 13).

⁶⁰ ČSÚ (2003b)

⁶¹ KOLEKTIV AUTORŮ ČSÚ (2003)

Tabulka 9 Mikroregiony na území okresu Přerov v roce 2011

Zkrácený název	Oficiální název	Počet obcí		Rok vzniku
		celkem	z toho mimo okres	
Dolek	Dolek	9	1	1999
Hranicko	Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Hranicko	24	-	2001
Království	Sdružení obcí mikroregionu Království	15	12	1999
Lipensko	Dobrovolný svazek obcí Mikroregionu Lipensko	11	-	2001
Moštěnka	Dobrovolný svazek obcí mikroregion Moštěnka	21	-	1999
Pobečví	Mikroregion Pobečví	16	-	1998
Podlesí	Podlesí	4	-	2001
Přerovsko	Přerov	1	-	1999
Rozvodí	Svazek obcí mikroregionu Rozvodí	7	-	2002
Střední Haná	Svazek obcí mikroregionu Střední Haná	15	5	1999
Záhoran	Dobrovolný svazek obcí mikroregionu Záhoran	9	-	2001
Záhoří-Helfštýn	Mikroregion Záhoří - Helfštýn	14	-	1999

Pramen: Olomoucký kraj (2011b), vlastní úprava

10 ZÁVĚR

Okres Přerov leží ve střední Moravě a spolu s okresy Jeseník, Šumperk, Olomouc a Prostějov tvoří Olomoucký kraj. Okres se rozprostírá na území o rozloze 845 km² a v roce 2010 zde žilo 133 932 obyvatel. Hustota obyvatel činí 158,5 obyvatel na km², čímž se okres Přerov stává nejhustěji obydleným okresem v Olomouckém kraji.

Okres, tak jak jej známe dnes, prošel z hlediska historického celou řadou administrativních změn. První moderní administrativní změny začaly za vlády Marie Terezie, kdy vznikly soudní okresy, které byly až do roku 1949 základní administrativní jednotkou. V roce 1949 vedle okresů Hranice a Přerov vznikl také okres Kojetín. V roce 1960 došlo ke vzniku jediného okresu, kam patří většina obcí okresu Přerov a Hranice a malá část obcí okresu Kojetín. Takto funguje okres dodnes.

Nárůst počtu obyvatel v celém okrese byl vždy velmi srovnatelný s vývojem v celé České republice, to znamená, že došlo k velmi pozvolnému nárůstu, kdy hodnota bazického indexu v roce 1991 pro okres Přerov mírně přesáhla 160 %, v roce 2001 došlo k poklesu. Nárůst počtu obyvatel v okrese byl zapříčiněn průmyslovým rozvojem měst, zejména potom samotným Přerovem, kde se počet obyvatel od roku 1869 více než zčtyřnásobil. Obyvatelstvo je v okrese rozmístěno velice nerovnoměrně, což je důsledek vysoké koncentraci obyvatel v Přerově, kde žije více než třetina všech obyvatel okresu.

Na území okresu leží 104 obcí, z nichž má 6 statut města. Ačkoli nejpočetnější skupinou obcí jsou obce s počtem 200 – 499 obyvatel, přesto nejvíce obyvatel žije v obcích nad 5 000 obyvatel. Mezi lety 1869 a 1991 docházelo k pozvolnému snižování počtu obyvatel žijících na venkově, ovšem tento trend se od roku 1991 mění a obyvatelstvo se přesouvá opět do mimoměstských prostor.

Dominantní obcí je okresní město Přerov, důležitý železniční uzel, kde se soustřeďují důležité průmyslové podniky a zároveň největší zaměstnavatelé obyvatel okresu Přerov. Druhým největším městem jsou Hranice, kde už nedocházelo k tak prudkému rozvoji, přesto se počet obyvatel do roku 2001 více než zdvojnásobil, zejména díky rozvoji stavebního a strojírenského průmyslu. Přerov, Hranice a také Lipník nad Bečvou tvoří tři hlavní dojížděková centra (k roku 2001), která jsou nápadně podobná struktuře obcí správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

U obcí venkovského typu převažuje půdorysný typ hromadný a typ návesní. V posledních letech si lze všimnout rozsáhlých výstaveb nových rodinných domků na

vesnicích, které často úplně mění původní tvar obce. Obce jsou celkem dobře vybaveny zdravotnickými, vzdělávacími, sportovními i kulturními zařízeními, mezi něž můžeme zařadit samostatné ordinace lékařů, mateřské školy, sportovní areály a hřiště a veřejné knihovny. Kulturnímu rozvoji obcí napomáhají zejména dobrovolné spolky, 12 mikroregionů, které se podílí na prosazování společných zájmů obcí, udržování kulturních akcí, zlepšování kvality prostředí a celkovém rozvoji venkova.

Summary

The aim of this work is the analysis of the Přerov district of the system based on basic socio-economic characteristics of the settlements of the district, the analysis of population development, economic facilities and amenities of settlements and the position of cities and rural communities in the wider settlement system. The Přerov district was founded in 1960 and there are 104 settlements, 6 towns and 98 rural settlements and it belong to densely populated territory. The biggest town is Přerov, there live 35 % population of district and last 100 years there live four times more people due to industrial development. The facilities of all rural settlements are rich especially of medical, educational, sports and cultural equipments. In this district exists 12 microregions which helps to development of rural.

Key words: settlement system, urban seats, country seat, inhabitants, attraction zone

Seznam použitých zdrojů

Literatura

- DEMEK, Jaromír. *Zeměpisný lexikon ČR. Hory a nížiny*. Brno: AOPK ČR, 2006. ISBN 80-86064-99-9.
- DVOŘÁČEK, Petr. *Lipník nad Bečvou: Klíč k Moravské bráně*. Lipník nad Bečvou: Město Lipník, 2002. ISBN 80-238-9914-7.
- KOLEKTIV AUTORŮ ČSÚ. *Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 - dojíždka do zaměstnání a škol.: Okres Přerov*. Praha: ČSÚ, 2003. ISBN 80-250-0629-8.
- LAPÁČEK, Jiří a Břetislav PASSINGER. *Pobečví v proměnách času: obce Kojetínska, Přerovska, Lipnicka a Hranicka na pohlednicích*. Přerov: Elan, 2005. ISBN 80-239-5178-5.
- LAPÁČEK, Jiří. *Historie a současnost podnikání na Přerovsku a Hranicku*. 1. vyd. Žehušice: Městské knihy, 2009. ISBN 978-80-86699-55-4.
- RIEDLOVÁ, Marie, Miroslav BLAŽEK a František BRABEC. *Obecná ekonomická geografie*. Praha: SPN, 1983.
- QUITT, Evžen. *Klimatické oblasti Československa*. Brno: GBP ČSAV, 1971.
- SLEPIČKA, Alois. *Město a/nebo venkov*. Praha: Svoboda, 1981.
- TOLAZS, Radim. *Atlas podnebí Česka, Climate atlas of Czechia*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007. ISBN 9788086690261.
- VOŽDA, Gustav, et al. *Okres Přerov*. 1. vyd. Ostrava : Profil, 1988.

Internetové zdroje

- Adresář škol a školských zařízení. *Olomoucký kraj* [online]. 2011a [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <<http://www.kr-olomoucky.cz/adresar-skol-a-skolskych-zarizeni-cl-276.html>>.
- BALCAR, Vladimír. *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005: I. díl* [online]. 1. 2005 [cit. 2011-11-21]. ISBN 80-250-1310-3. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2004edicniplan.nsf/p/4128-04>>, vlastní zpracování.
- BRENNER, Bohuslav. *Analýza občanské vybavenosti regionu s využitím fuzzy asociálních pravidel* [online]. Pardubice, 2009 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z:

- <http://dspace.upce.cz/bitstream/10195/36316/1/BrennerB_Analyza%20obcanske_PP_2009.pdf>. Diplomová práce. Univerzita Pardubice.
- *HBI Česká republika* [online]. 2011 [cit. 2012-03-14]. Dostupné z: <<http://www.hbi.cz/myHBI.php?Lang=cs>>, vlastní zpracování.
 - Historie. *Město Hranice* [online]. 2006 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <<http://www.mesto-hranice.cz/cs/pro-turisty/mesto-hranice/historie-pamatky-a-zajimavosti/historie.html>>.
 - Historie města. *Město Lipník nad Bečvou* [online]. 2011 [cit. 2011-11-22]. Dostupné z: <<http://info.mesto-lipnik.cz/cz/infocentrum/uvod/historie-mesta/>>.
 - Historie města. *Statutární město Přerov* [online]. 2008-04-08 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <<http://www.prerov.eu/cs/o-prerove/historie-mesta.html>>.
 - Historie. *Město Hranice* [online]. 2008 [cit. 2011-11-22]. Dostupné z: <<http://www.mesto-hranice.cz/cs/pro-turisty/mesto-hranice/historie-pamatky-a-zajimavosti/historie.html>>.
 - Hromadná ubytovací zařízení České republiky. *ČSÚ* [online]. 2008, 2012-01-26 [cit. 2012-03-18]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/lexikon/uz.nsf/okresy/CZ0714>>.
 - Krajská správa ČSÚ v Olomouci. *ČSÚ* [online]. 2003a [cit. 2012-04-08]. Dostupné z: <[http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapa_administrativniho_rozdeleni_okresu_prerov/\\$File/P%C5%99erov.gif](http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/mapa_administrativniho_rozdeleni_okresu_prerov/$File/P%C5%99erov.gif)>.
 - Město Kojetín. *Město Kojetín* [online]. 2007 [cit. 2011-11-21]. Dostupné z: <<http://www.kojetin.cz/cz/turistika.php>>.
 - Historie a současnost. *Město Potštát* [online]. 2008 [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <<http://www.potstat.cz/index.php?nid=1017&lid=cs&oid=83866>>.
 - Meopta. *Meopta* [online]. 2011 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <<http://www.meopta.com/>>.
 - Městské informační centrum Města Hranice. *Město Hranice* [online]. 2011 [cit. 2011-11-21]. Dostupné z: <<http://mic.hranet.cz/cs/mesto-hranice/>>.
 - Mikroregiony OK. *Olomoucký kraj* [online]. 2011b [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: <<http://www.kr-olomoucky.cz/mikroregiony-ok-cl-700.html>>.
 - Místní části. *Statutární město Přerov* [online]. 2008a [cit. 2011-11-21]. Dostupné z: <<http://www.prerov.eu/cs/samosprava/mistni-casti/>>.

- MOS - Městská a obecní statistika. ČSÚ [online]. 2010 [cit. 2012-03-15]. Dostupné z: <http://www.olomouc.czso.cz/lexikon/mos_vdb.nsf/okresy/CZ0714/>.
- O městě. *Město Tovačov* [online]. 2008b [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.tovacov.cz/articles/cs/o_meste/historie>.
- Počet obyvatel v obcích Olomouckého kraje k 1. 1. 2011. ČSÚ [online]. 2011c [cit. 2012-03-19]. Dostupné z: <http://notes2.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich_olomouckeho_kraje_k_1_1_2011>.
- Předběžné výsledky SLDB 2011 - Olomoucký kraj. ČSÚ [online]. 2012a [cit. 2012-03-08]. Dostupné z: <<http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/p/02071-12>>.
- Příroda. *Město Tovačov* [online]. 2008a [cit. 2011-11 -07]. Dostupné z: <<http://www.tovacov.cz/article/145/cs/Priroda/Rybniky>>.
- Sbírká předpisů České republiky. *Česká archivní společnost* [online]. 2003 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <<http://www.cesarch.cz/legislat/320-2002ar.htm>>.
- Sčítání lidu, domů a bytů 2001 - okres Přerov. ČSÚ [online]. 2003b [cit. 2012-04-03]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/p/13-7106-03>
- Stavby ve výstavbě. *Ředitelství silnic a dálnic ČR* [online]. 2011a [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <<http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb/>>.
- Soubor map - okresy. *Ředitelství silnic a dálnic* [online]. 2011b [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: <<http://www.rsd.cz/Mapy/Soubor-map---Okresy>>.
- Veřejná databáze. ČSÚ [online]. 2011a [cit. 2011-10-28]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=DEMPU001_OK&&kapitola_id=370>.
- Veřejná databáze. ČSÚ [online]. 2011b [cit. 2011-10-28]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=UAP6030PU_OB1.138&vo=tabulka>.
- Zákon o obcích. *Zákony ČR* [online]. 2000 [cit. 2012-03-21]. Dostupné z: <<http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-%28obecnizrizeni%29.html>>.

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Okres Přerov

Příloha č. 2 – Vývoj počtu obyvatel ve vybraných městech 1869 – 2001 dle řetězového indexu

Příloha č. 3 – Vývoj počtu obyvatel v Hranicích v letech 1869 – 2001

Příloha č. 4 – Vývoj počtu obyvatel v Kojetíně v letech 1869 – 2001

Příloha č. 5 – Vývoj počtu obyvatel v Lipníku nad Bečvou v letech 1869 – 2001

Příloha č. 6 – Vývoj počtu obyvatel v obcích okresu Přerov vzhledem ke vzdálenosti od dopravních tepen bez města Přerov v letech 1869 – 2011 dle bazického indexu

Příloha č. 7 – Vývoj počtu obyvatel v obcích okresu Přerov vzhledem ke vzdálenosti od dopravních tepen bez všech měst v letech 1869 – 2011 dle bazického indexu

Příloha č. 8 – Počet obyvatel v obcích okresu Přerov v letech SLDB

Příloha č. 9 – Počet obcí ve velikostních kategoriích obcí určených počtem obyvatel ve vybraných letech SLDB

Příloha č. 10 – Počet obyvatel ve velikostních kategoriích obcí určených počtem obyvatel ve vybraných letech SLDB

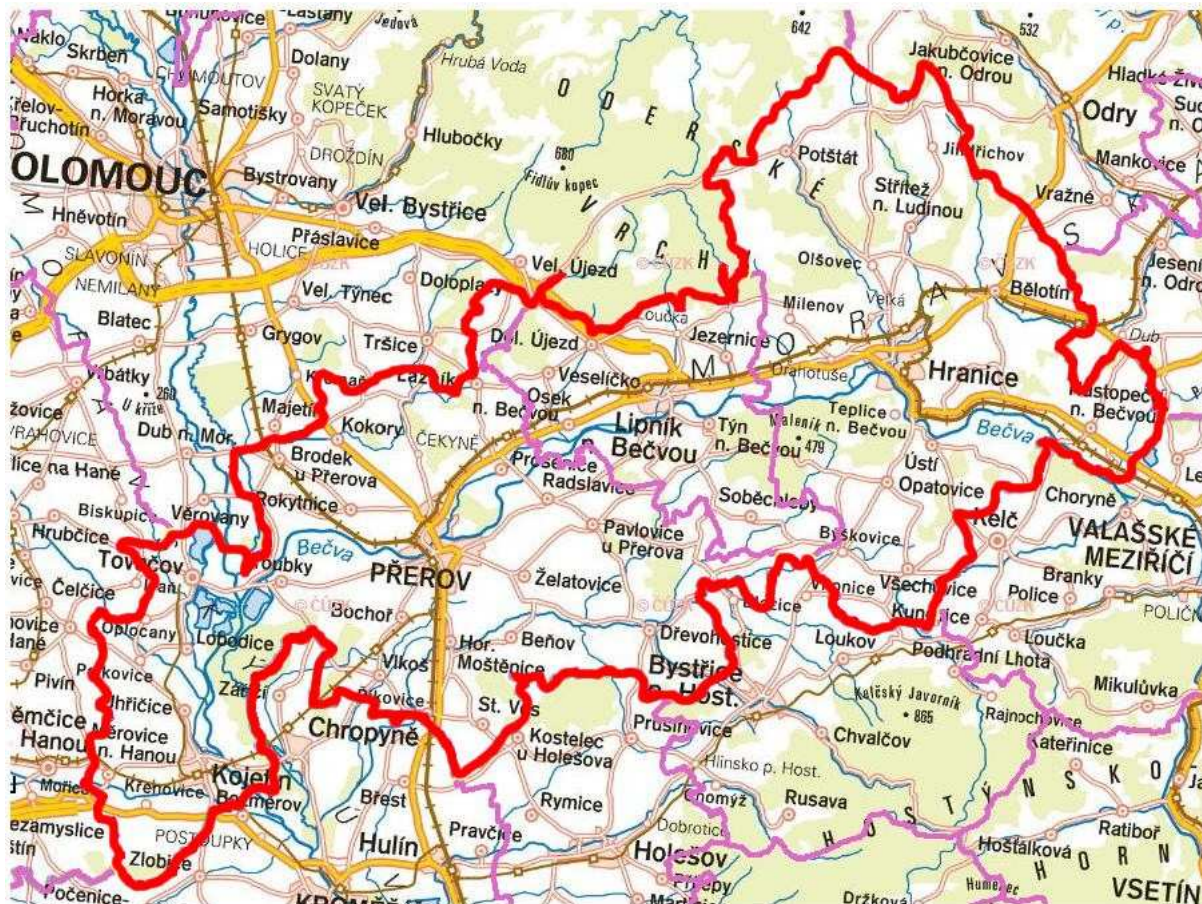
Příloha č. 11 – Dojíždka do zaměstnání v okrese Přerov v roce 2001

Příloha č. 12 – SO ORP okresu Přerov v roce 2011

Příloha č. 13 – Mikroregiony v okrese Přerov v roce 2011

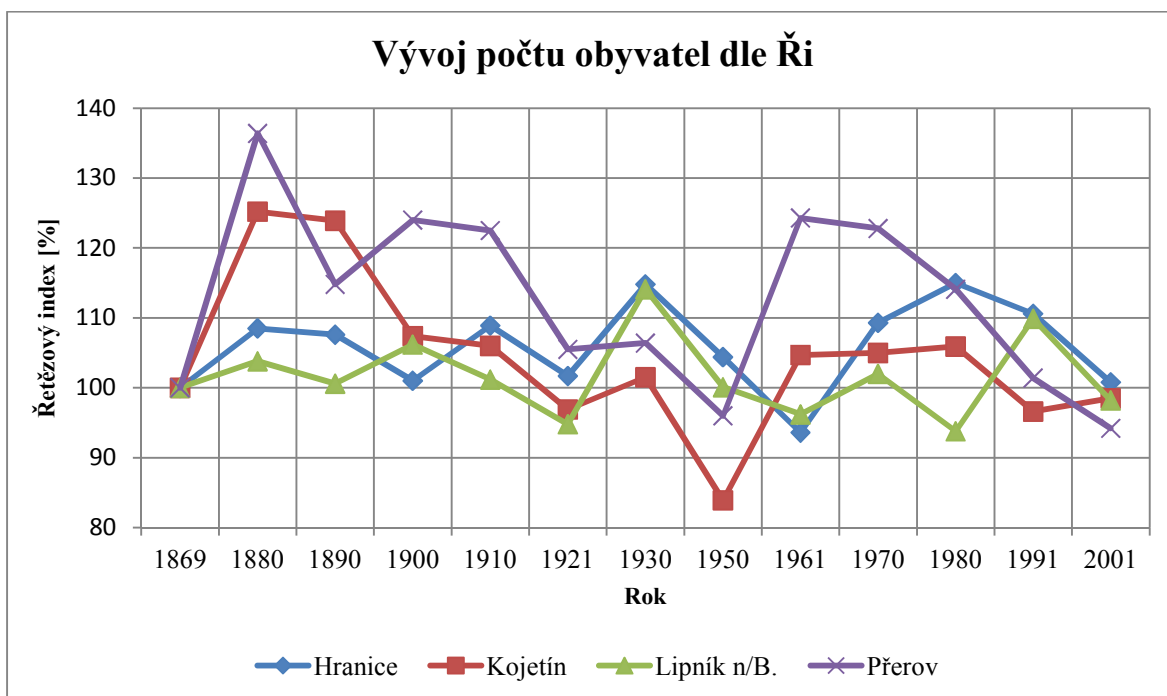
PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Podkladová mapa: <http://geoportal.gov.cz>, vlastní úprava

Příloha č. 2

Pramen: ČSÚ (2005), vlastní zpracování

Příloha č. 3

	Počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)
1869	9 580	100,0	100,0
1880	10 395	108,5	108,5
1890	11 183	116,7	107,6
1900	11 299	117,9	101,0
1910	12 306	128,5	108,9
1921	12 511	130,6	101,7
1930	14 368	150,0	114,8
1950	14 997	156,5	104,4
1961	14 033	146,5	93,6
1970	15 338	160,1	109,3
1980	17 634	184,1	115,0
1991	19 507	203,6	110,6
2001	19 670	205,3	100,8

Příloha č. 4

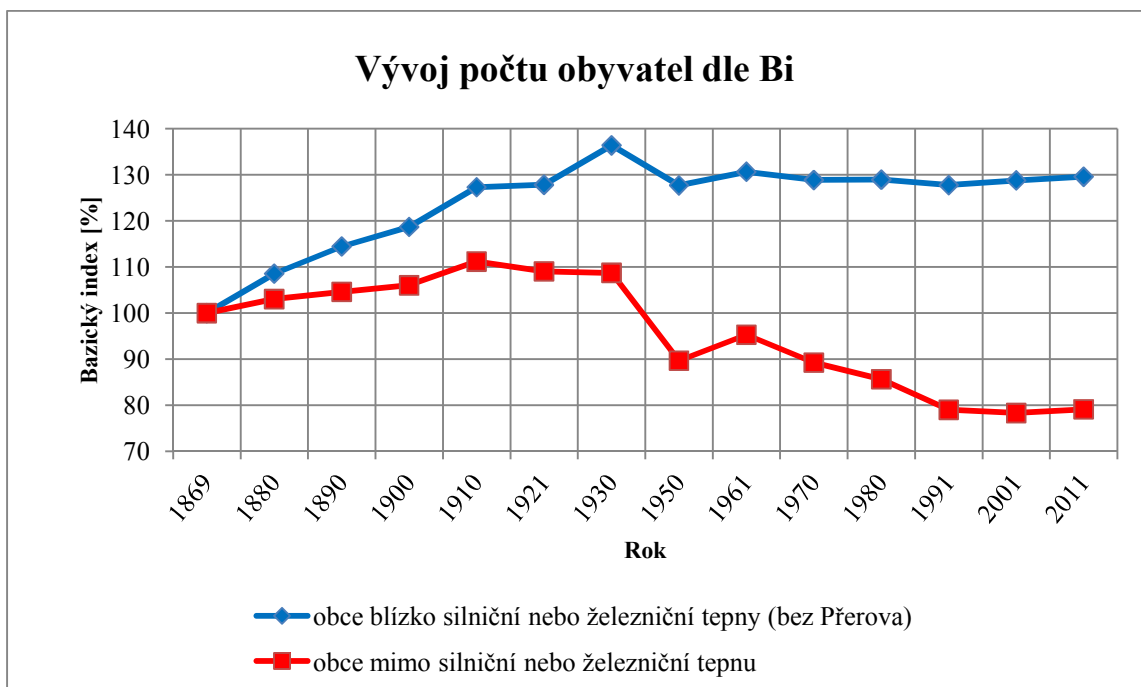
	Počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)
1869	4 325	100,0	100,0
1880	5 414	125,2	125,2
1890	6 169	142,6	113,9
1900	6 627	153,2	107,4
1910	7 027	162,5	106,0
1921	6 812	157,5	96,9
1930	6 913	159,8	101,5
1950	5 801	134,1	83,9
1961	6 074	140,4	104,7
1970	6 380	147,5	105,0
1980	6 756	156,2	105,9
1991	6 529	151,0	96,6
2001	6 432	148,7	98,5

Příloha č. 5

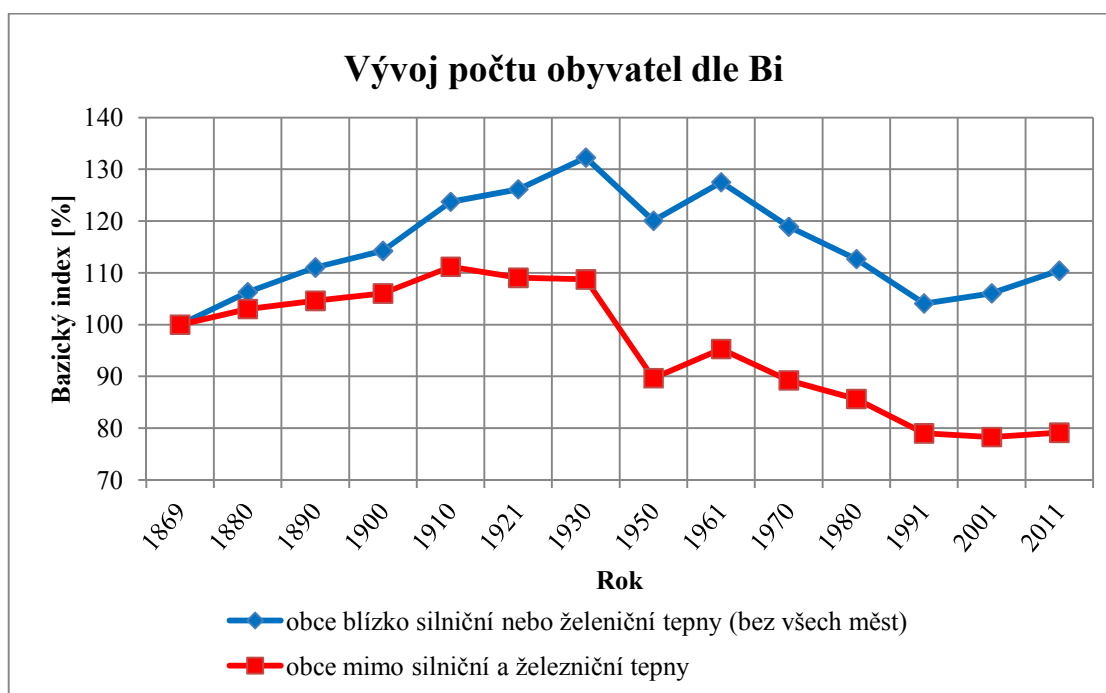
	Počet obyvatel	Bi (%)	Ři (%)
1869	7 096	100,0	100,0
1880	7 365	103,8	103,8
1890	7 410	104,4	100,6
1900	7 868	110,9	106,2
1910	7 965	112,2	101,2
1921	7 549	106,4	94,8
1930	8 615	121,4	114,1
1950	8 624	121,5	100,1
1961	8 300	117,0	96,2
1970	8 470	119,4	102,0
1980	7 949	112,0	93,8
1991	8 736	123,1	109,9
2001	8 575	120,8	98,2

Pramen příloh č. 3 - 5: ČSÚ (2005), vlastní zpracování

Příloha č. 6

Příloha č. 7

Příloha č. 8

	OBEC	1869	1880	1890	1900	1910	1921
1	Bělotín	2170	2141	2096	2150	2376	2281
2	Beňov	725	776	784	875	938	940
3	Bezuchov	260	298	312	320	335	354
4	Bohuslávky	267	301	317	340	355	364
5	Bochoř	613	762	845	1018	1392	1646
6	Brodek u Př.	1001	1066	1243	1497	1590	1770
7	Buk	311	363	404	401	469	508
8	Býškovice	469	476	461	422	481	491
9	Císařov	364	343	358	361	399	434
10	Cítov	576	531	560	519	580	593
11	Čechy	372	366	390	441	489	468
12	Čelechovice	147	152	153	156	156	185
13	Černotín	701	799	846	860	944	921
14	Dobručice	293	282	273	286	300	343
15	Dolní Nětčice	350	381	372	361	436	427
16	Dolní Těšice	135	125	106	119	124	119
17	Dolní Újezd	1010	1117	1097	1106	1106	1108
18	Domaželice	382	382	446	489	509	541

19	Dřevohostice	1182	1287	1282	1341	1601	1488
20	Grymov	159	196	194	138	187	195
21	Hlinsko	352	328	313	303	314	292
22	Horní Moštěnice	1112	1200	1229	1415	1593	1713
23	Horní Nětčice	324	367	371	362	374	378
24	Horní Těšice	125	138	120	149	151	138
25	Horní Újezd	534	568	572	538	600	565
26	Hrabůvka	187	187	190	205	422	397
27	Hradčany	284	316	329	335	363	374
28	Hranice	9580	10395	11183	11299	12306	12511
29	Hustopeče n. B.	1672	1780	1902	1817	1816	1680
30	Jezernice	816	904	896	929	1031	941
31	Jindřichov	632	650	661	631	632	652
32	Kladníky	228	225	210	251	256	259
33	Klokočí	225	218	255	244	247	246
34	Kojetín	4325	5414	6169	6627	7027	6812
35	Kokory	1025	1022	1011	1112	1155	1248
36	Křenovice	563	601	645	658	731	760
37	Křtomil	310	302	362	410	409	451
38	Lazníčky	329	315	319	312	303	306
39	Lazníky	617	605	682	644	669	686
40	Lhota	328	360	351	321	373	362
41	Lhotka	115	123	114	109	126	102
42	Lipník n. B.	7096	7365	7410	7868	7965	7549
43	Lipová	376	418	434	414	435	483
44	Líšná	347	354	341	400	438	428
45	Lobodice	828	911	982	1063	978	929
46	Malhotice	535	497	489	473	500	455
47	Měrovice n. H.	559	645	648	633	720	767
48	Milenov	432	443	438	483	524	520
49	Milotice n. B.	301	326	350	367	421	416
50	Nahošovice	219	279	273	259	295	321
51	Nelešovice	251	237	260	264	290	302
52	Oldřichov	105	132	121	126	142	136
53	Olšovec	536	563	631	536	597	548
54	Opatovice	607	595	559	546	630	637
55	Oplocany	621	629	698	717	805	707
56	Oprostovice	167	171	157	162	162	172
57	Osek n. B.	894	1061	1180	1235	1269	1254
58	Paršovice	296	317	311	328	350	357
59	Partutovice	493	458	517	500	499	504

60	Pavlovice u Př.	630	675	719	719	775	733
61	Podolí	146	164	171	186	253	253
62	Polkovice	662	617	638	672	685	716
63	Polom	577	652	603	635	649	686
64	Potštát	3594	3531	3498	3453	3091	2905
65	Prosenice	560	616	765	742	805	905
66	Provodovice	253	314	289	249	235	214
67	Přerov	11341	15464	17749	22007	26966	28442
68	Přestavlky	415	512	497	498	530	538
69	Radíkov	256	267	279	267	279	248
70	Radkova Lhota	163	152	188	218	212	193
71	Radkovy	214	223	213	239	245	242
72	Radotín	203	191	221	236	246	246
73	Radslavice	508	551	584	627	607	691
74	Radvanice	230	288	286	286	299	396
75	Rakov	373	414	401	409	478	452
76	Rokytnice	871	851	912	941	1147	1243
77	Rouské	316	357	350	353	352	366
78	Říkovice	327	375	422	455	551	522
79	Skalička	401	427	408	420	456	456
80	Soběchleby	555	600	571	566	648	634
81	Sobíšky	149	156	211	198	195	184
82	Stará Ves	712	732	772	804	921	892
83	Stříbrnice	209	230	236	254	313	313
84	Střítež n.Ludinou	862	800	835	808	834	894
85	Sušice	357	378	404	357	365	376
86	Šišma	308	327	319	347	353	357
87	Špičky	389	354	390	379	384	380
88	Teplice n. B-	232	214	202	219	220	239
89	Tovačov	1895	2479	2632	2924	3096	2991
90	Troubky	1293	1552	1792	1913	2084	2144
91	Tučín	394	403	480	510	523	590
92	Turovice	300	288	309	289	295	312
93	Týn n. B.	685	745	732	765	816	806
94	Uhřetice	554	593	654	651	748	776
95	Ústí	426	425	434	442	430	464
96	Veselíčko	1124	1089	1093	996	1033	1011
97	Věžky	247	247	302	327	278	290
98	Vlkoš	901	1040	1069	1090	1180	1168
99	Všechovice	891	971	916	844	912	840
100	Výkleky	345	339	356	392	440	416

101	Zábeštní Lhota	269	256	245	265	255	256
102	Zámrsky	349	395	393	444	455	464
103	Žákovice	334	338	340	345	384	406
104	Želatovice	475	540	546	595	675	610

	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001	2011⁶²
1	2436	2013	2004	1843	1792	1535	1641	1779
2	943	730	827	795	767	656	682	710
3	296	254	255	220	202	189	173	193
4	393	376	413	417	418	367	345	325
5	1662	1375	1416	1215	1053	880	945	1020
6	2170	2059	2181	2190	2081	1954	1915	2063
7	561	487	509	436	426	371	373	347
8	516	437	450	404	422	371	365	388
9	454	388	373	366	340	277	295	298
10	644	526	587	510	477	463	503	542
11	478	384	439	411	405	344	331	341
12	170	144	134	107	94	99	95	112
13	856	782	843	790	749	696	750	752
14	371	279	288	241	208	188	199	221
15	444	438	458	416	372	333	302	264
16	107	94	81	68	50	40	40	55
17	1205	1050	1172	1119	1110	1058	1134	1206
18	509	449	496	464	394	387	444	549
19	1528	1518	1565	1532	1588	1549	1568	1552
20	190	175	187	163	143	135	136	166
21	296	297	291	277	256	223	202	213
22	1642	1805	1862	1664	1588	1543	1560	1643
23	363	307	323	282	246	204	204	227
24	152	130	157	157	156	159	166	149
25	577	562	587	590	557	469	441	433
26	498	354	402	360	357	294	327	304
27	348	327	325	271	281	267	255	267
28	14368	14997	14033	15338	17634	19507	19670	19017
29	1850	1684	1777	1606	1751	1749	1750	1757
30	853	748	775	712	713	670	674	640
31	627	528	515	491	509	498	469	480
32	254	216	237	198	172	147	135	152
33	264	236	246	244	261	250	246	234
34	6913	5801	6074	6380	6756	6529	6432	6439

⁶² k 1. 1. 2011

35	1275	1256	1322	1245	1125	1110	1106	1183
36	746	631	673	594	529	462	439	422
37	451	428	470	423	419	431	411	436
38	330	253	241	234	213	182	177	202
39	687	604	715	630	524	462	505	542
40	388	399	420	383	406	342	327	327
41	131	90	101	82	63	34	40	55
42	8615	8624	8300	8470	7949	8736	8575	8313
43	441	414	428	395	313	273	248	270
44	440	395	392	335	281	232	219	246
45	985	842	848	792	809	745	727	707
46	476	420	438	430	406	349	334	344
47	757	709	744	729	648	661	694	671
48	564	521	539	454	396	386	373	408
49	472	368	409	371	250	218	226	302
50	298	253	271	247	240	183	181	180
51	305	241	258	229	220	191	205	204
52	149	114	132	108	107	110	126	134
53	593	441	527	470	465	447	452	487
54	658	665	743	749	729	688	755	789
55	647	521	516	456	450	358	334	314
56	174	153	143	126	116	105	115	96
57	1370	1211	1255	1158	1067	1041	1074	1281
58	374	336	370	372	360	374	374	393
59	484	406	449	419	452	476	486	520
60	812	789	979	975	914	775	778	745
61	253	212	228	230	224	171	197	212
62	706	606	623	558	531	483	486	533
63	717	553	512	431	327	306	289	298
64	2886	1389	1614	1626	1526	1294	1239	1183
65	992	1009	1114	1051	939	862	838	886
66	233	225	231	217	189	148	125	149
67	30270	29054	36101	44324	50593	51300	48335	45778
68	545	414	395	329	301	263	255	261
69	251	175	179	151	151	132	142	149
70	207	126	199	232	221	230	215	186
71	272	203	193	185	187	178	177	170
72	242	193	204	196	176	186	195	174
73	781	731	890	871	976	1008	1125	1127
74	381	339	330	302	255	269	291	283
75	471	417	410	364	346	347	365	409

76	1413	1475	1725	1640	1575	1390	1422	1480
77	337	329	306	282	265	254	249	240
78	590	500	517	533	509	453	453	487
79	421	443	495	589	619	559	535	558
80	631	615	633	595	571	578	617	600
81	263	182	220	187	169	139	151	148
82	911	785	802	754	658	540	577	633
83	334	310	340	325	300	253	244	249
84	875	932	951	950	884	817	846	844
85	392	381	392	403	372	348	340	328
86	338	337	339	291	278	217	204	175
87	429	328	369	356	327	300	305	278
88	287	543	346	316	368	325	307	345
89	2771	2466	2610	2765	2817	2656	2666	2536
90	2201	2029	2358	2209	2183	2070	1988	2078
91	606	497	515	514	476	456	422	439
92	303	231	266	259	210	222	220	217
93	896	891	977	932	881	776	824	852
94	713	636	750	686	648	587	605	608
95	508	491	539	535	554	526	560	542
96	1066	954	990	914	835	815	834	839
97	287	288	321	292	246	190	208	208
98	1109	991	936	849	756	733	744	718
99	814	784	837	793	799	889	885	886
100	453	391	392	337	310	268	268	280
101	282	219	240	217	168	129	148	154
102	476	394	389	271	239	205	198	227
103	402	314	339	245	248	218	225	210
104	604	547	601	564	530	517	519	566

Pramen: ČSÚ (2005), ČSÚ (2011c)

Příloha č. 9

Počet obyvatel	1980	1991	2001	2011
do 199	14	21	20	17
200 - 499	47	43	45	45
500 - 999	24	18	22	24
1 000 - 4 999	13	13	13	14
5 000 a více	4	4	4	4

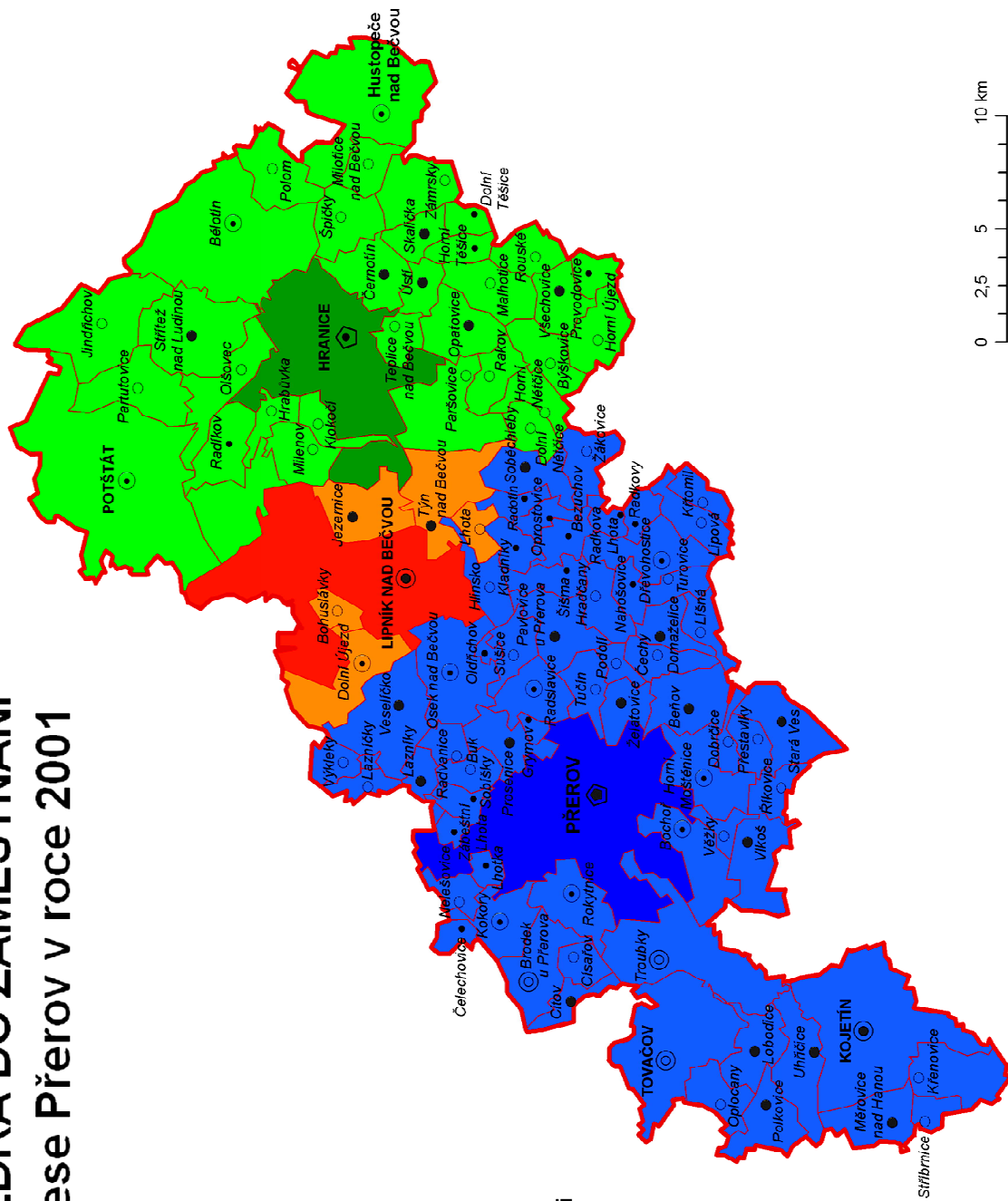
Pramen: ČSÚ (2005), vlastní zpracování, ČSÚ (2012a), vlastní zpracování

Příloha č. 10

Počet obyvatel	1980	1991	2001	2011
do 199	1 941	3 035	2916	2 457
200 - 499	15 249	14 739	14 373	14 025
500 - 999	16 544	12 524	15 397	16 158
1 000 - 4 999	21 256	20 563	20 188	21 757
5 000 a více	84 526	87 518	83 012	79 080

Pramen: ČSÚ (2005), vlastní zpracování, ČSÚ (2012a), vlastní zpracování

DOJÍŽDKA DO ZAMĚŠTNÁNÍ v okrese Přerov v roce 2001

Dojížďka do obce

- Hranice
- Lipník nad Bečvou
- Přerov
- hranice okresu
- hranice obce

Počet obyvatel v obci

- 50 000 a více
- 20 000 - 49 999
- 10 000 - 19 999
- 5 000 - 9 999
- 2 000 - 4 999
- 1 000 - 1 999
- 500 - 999
- 200 - 499
- do 199

